National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

National Library
Bibliothèque Nationale
MAY 8 1978
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL, NELJAPÄEVAL JA LAUPÄEVAL

Nr. 40 (2483) XXVII aastakäik — Teisipäeval, 30. mail 1978 — Tuesday, May 30, 1978 — Üksiknumbri hind 35 senti

16 organisatsiooni 600 liikmega Tartu College'is

Toronto eestlaskonna akadeemilise pere keskus tähistas oma 10. aastapäeva

Tartu College'i 10. aastapäeva tähistati möödunud reede õhtul Tartu College'i suures saalis tagasihoidlikult kuid sisuka kavaga, mida jälgima oli ilmunud rohkearvuline Toronto eestlaskonna akadeemiline pere. Enne aktust toimus Tartu College'i korraline peakoosolek, kus kinnitati tegevuse ja rahalised aruanded ning teostati põhikirja kohaselt ettenähtud valimised. Rahalise aruande kohaselt olid Tartu College'i tulud 1977. aastal 640.026 dollarit ja operatsiooni kulud 618.528 dollarit, mis jättis ülejäägiks 21.498 dollarit 1976 aasta 6571 dollari vastu.

Tartu College'i juubeliaktusele oli ilmunud üle saja inimese, kes istusid maitsekalt ülesseatud laudade äärde, kus pakuti veini ja juustu. Avasõna ütles Akadeemilise Kodu esimees Jaak Kübar, kes oli ka kava teadustajaks. Jaak Kübar mainis, et eestlaste Torontosse saabumisel oli sobivate ruumide küsimus meie akadeemilistele organisatsioonidele tõsiseks probleemiks. Tänu väikese grupi energilisele algatusvõimele sai teoks Tartu College.

Praegu on Tartu College'i ja Akadeemilise Kodu ümber koondunud 16 akadeemilist organisatsiooni ligemale 600 liikmega,

kellede hulgas on arvukalt noori. Tartu College pole mitte ainult suur ja võimas ehitus vaid see on meie akadeemilise pere sümbol ja kultuurikeskus, ütles kõneleja.

Tartu College'i praegune esimees ja selle suurhoone püstitaja arh. E. Tampõld esines pikema ülevaatega Tartu College'i saamisloost ja selle hoone vajalikkusest Toronto eestlaskonna akadeemilisele perele, eriti ülikoolis käivatele noortele. Kõneleja peatus linnulennuliselt Tartu College'i saamisloo kõigi faaside juures, kirjeldades selle mõtte tekkimist, hoone ehitamist, selle suurettevõtte praegust olukorda, akadeemilisi organisatsioone ja Akadeemilist Kodu Tartu College'is ja Tartu Instituuti.

Köneleja mainis, et Tartu College'i ülejäägid tuleksid suunata peamiselt Tartu Instituudi tegevuse toetamiseks ja tõenäoliselt tuleks luua Tartu Fond,

kes annab välja stipendiumeid ja toetusi ning kuhu annetatavad pärandid ja toetused on maksuvabad.

Pikem aktusekõne oli Toronto ülikooli õppejõult arhitektuuri osakonna professorilt Ants Elkenilt, kes vaimukalt ja huumoriga läbivürtsitatult kõneles meeleelundite ja arhitektuuri vahekordadest.

Aktuse muusikalises osas esines klaveril pianist Tiiu Haemer, kes kandis ette Grieg'i ja Debussy muusikat ning viiulikunstnik Jaak Liivoja kes esitas Stella Kersoni klaverisaatel vioolal kaks klassikalist pala. Jaak Liivoja asemel pidi originaalselt esinema bassbariton Ingemar Korjus, kus ettetulnud takistuste tõttu ei saanud ta kohale ilmuda.

Kirjalik tervitus pidupäeva puhul oli saabunud aupeakonsul Ilmar Heinsoolt, kuna suusõnaliselt tervitas Eesti Korporatsioonide Liidu esimees E. Agur.

Tänuks suure panuse eest Tartu College'i püstitamisel annetati V. Muikma poolt valmistatud portreefotod E. Tampõllule ja A. Mägile.

Muusikaliste ettekannete esitajaid tänati lilledega.

Aktusele ütles lõpusõna Helge Kurm, kes tänas kõiki aktuse korraldajaid ja aktusel esinejaid ning avaldas lootust, et Tartu College'i tegevuses järgmised kümme aastat on veelgi edukamad kui esimesed kümme.

o

Enne aktust toimunud Tartu College'i nõukogu koosolekul kinnitati esitatud aruanded ja viidi läbi juhatuse valimised. Juhatuse esimeheks valiti E. Tampõld, abiesimeesteks Laine Pant ja J. Pahapill, sekretäriks A. Kerson, abisekretäriks Asta Toppi, laekuriks K. Kangro ning esindajateks Tartu Instituuti Silva Meema, J. Daniel, P. Einola ja E. Tampõld. Majanduskomisjoni valiti A. Irs, E. Tampõld, K. Kangro ja E. Mägi.

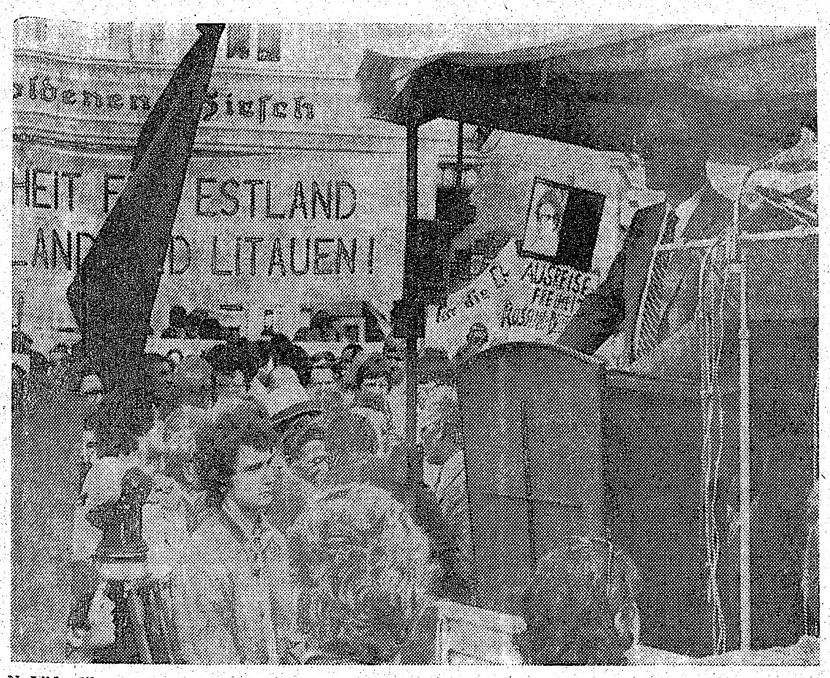

N. Liidu diktaatori Brezhnevi äsjase külaskäigu ajal Lääne-Saksamaale toimusid Bonnis ja Hamburgis balti rahvaste demonstratsioonid ja meeleavaldused. Pildil näeme Balti riikidele vabadust nõutavate plakatitega varustatud demonstrante kuulamas läti pastori Klavinise kõnet. Foto: R. Laev

Albert Kivikas surnud

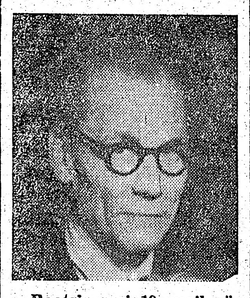

Rootsis suri 19. mail pärast pikemaajalist haigust kirjanik Albert Kivikas. 18. jaanuaril tähistas ta haiglas oma 80-a. sünnipäeva.

Kadunu esimesi loomingulisi töid oli novellikogu „Sookaelad" (1919). Vabatahtlikuna koolipoisina Vabadussõjas andis ta edasi muljed sellest 3-osalises triloogias. Tema Jüripäev-Jaanipäev-Mihklipäev kujutavad ajasündmusi. Pärast mõneajalist vaheaega ilmus temalt pihtimuslik romaan „Vekslivõltsija" (1931). 1936 ilmub temalt koolipoiste Vabadussõja eepos „Nimed marmortahvlil". Paguluses kirjutas ta sellele järjed II kuni IV, siis novellikogu „Tulililled" ja romaan „Kodukäija".

Ei lastud minna ema matma

Vello Salo probleemid Toronto ajakirjanduses ja raadios

Läinud laupäeval avaldas „The Toronto Star" kaheveerulise artikli „Bürokraatia ei lase poega ema matusele". Selles räägitakse, et Torontos asuval Vello Salol ei olnud võimalik minna oma ema matusele, kuigi ta kaks päeva katsus N. Liidu valitsuselt saada viisat Eestisse matusele minekuks. Sama uudise andis edasi ka raadiojaam CKO oma õhtustes uudistes, kus lasti V. Salol seletada viisasaamise võimalustest N. Liitu.

„The Toronto Star" kirjutab, et 52-aastane V. Salo on professor Toronto School of Theology juures. Ta sai möödunud kolmapäeva õhtul teada, et ta ema on surnud. Ta katsetas viis korda ühendust saada õega Eestis, kuid ebaõnnestus.

Pöördudes N. Liidu Ottawa saatkonna poole, öeldi talle, et loa saamiseks on vaja hotellireservatsioon Tallinnas, kuigi ta võinuks olla oma õe juures.

Reisibüroo aga seletas, et sellise viisa saamine võtab kümme päeva. Ajaleht toob ära V. Salo märkuse, et see on suur ebainimlikkus. N. Liidu süsteem on teinud võimatuks ema matusele mineku, kuigi N. Liidu saatkond Ottawas lubas teha kõik, et hoiduda bürokraatlikest takistustest.

Küsides V. Salolt otsest informatsiooni vahejuhtumi üle, seletas viimane, et „Kanada avalikkuse ette pääsenud teated on liiga kokkuvõtlikud ja võivad vale mulje jätta:

esiteks sain koos teatega ema surmast ka teada, et viisat mulle ei anta ja isegi viisaga ei lastaks matusele, sest see on Viljandis.

Helistasin siiski viisa asjus N. Liidu saatkonda Ottawas mille vastust on refereeritud korrektselt.

Tahaksin toonitada, et ma võitlen inimõiguste eest (antud juhul laste õiguste eest oma vanemate matusele minna) ja mitte mingisuguse poliitilise aktsiooni raamides, nagu insinueerib laimamisi Rein Kordes hiljuti kodumaal trükitud propaganda-raamatukeses."

Wintario võidud

25. mail toimunud Wintario loterii loosimisel langesid viis 100.000-dollarilist peavõitu pileteile nr. 18802 seerias 04, nr. 19161 seerias 50, nr. 62668 seerias 38, nr. 20456 seerias 17, ja nr. 50567 seerias 12.

Prantsusmaa uus ettepanek desarmeerimiseks

NEW YORK — Prantsusmaa president Valery Giscard d'Estaing tegi Liitunud Rahvaste Organisatsiooni peakoosolekul peetud kõnes ettepaneku uue desarmeerimise organisatsiooni moodustamiseks, et piirata praegust relvastuse võidujooksu. President mainis, et relvastuse piiramist on taotletud viimase kolmekümne aasta jooksul kuid need katsed ei ole andnud soovitud tulemusi ning tuleb leida ja organiseerida uusi algatusi paremate tulemuste saavutamiseks. Prantsusmaa on boikoteerinud Genfis 31 riigi osavõtul toimuvaid desarmeerimise läbirääkimisi paljude aastate jooksul, kuna ta ei lepi sellega, et konverentsil domineerivad N. Liit ja Ameerika Ühendriigid. Prantsusmaa ettepaneku kohaselt tuleks desarmeerimise konverentsi põhialuseid muuta ning valida konverentsile iga kahe aasta järele uus esimees väiksemate riikide esindajate hulgas.

The Provincial loterii võidud

Möödunud pühapäeval peetud järjekordsel The Provincial loterii loosimisel langesid kolm 1.000.000-dollarilist peavõitu pileteile nr. 1367594, nr. 4736942 ja nr. 4132507, kaks 100.000-dollarilist võitu pileteile nr. 2886935 ja nr. 2007723. Kokku loositi välja 33.000 võitu kogusummas 4380.000 dollari ulatuses.

Iisraeli suured asustamisplaanid

JERUUSALEMM — Iisraeli valitsus teeb plaane 100.000 uue asuniku saatmiseks araablastelt vallutatud Jordani jõe läänekaldale. Plaani esitas üllatuslikult kaitseminister Ezer Weizman, kes varem oli uute asunikkude läänekaldale aladele saatmise vastu. Uute asustamisplaanide raamides tahetakse laiendada ka seniseid väiksemaid asulaid ning kujundada need linnadeks.

Eestlased demonstreerisid

Brezhnevi külaskäigu ajal Saksamaale oli Bonnis 1300 ja Hamburgis 7000 meeleavaldajat

BONN (VE) — Seoses N. Liidu diktaatori Brezhnevi külaskäiguga maikuu alguses Saksamaale, toimusid Bonnis ja Hamburgis demonstratsioonid arvukate organisatsioonide osavõtul, kus nõuti inimõiguste rakendamist Nõukogude Liidus. Sõnavõttudes kritiseeriti teravalt inimõiguste piiramist Nõukogude Liidu poolt.

Tähelepanu väärivad vene endise kindralmajori Grigorenko ja pastor Wurmbrandi (pärit Ida-Saksamaalt) sõnavõtud, kuna mõlemad ka Eestis, Lätis ja Leedus toimuvat teisitimõtlejate tagakiusamist ja sellest tulenevaid vabaduse taotlusi esile tõstsid. Wurmbrand nimetas N. Liitu maailma suurimaks vangikongiks. **Eestlased, lätlased ja leedulased võtsid ühiselt osa vaikivast rongkäigust ja sellele järgnevast demonstratsioonist Friedensplatzil Bonnis.**

Lätlaste poolt esines sõnavõtuga pastor Klavins, kes omab Abistamiskomitee kaudu tihedad sidemeid tagakiusatud kaasmaalastega ja kinnipeetavate isikutega Lätis ja mujal N. Liidus.

Politsei hindas osavõtjate arvu Bonnis umbes 1300 ja Hamburgis umbes 7000 isikule. Saksa ajakirjandus käsitas neid demonstratsioone vaid möödaminnes.

Demonstratsioonide ajal levitati massiliselt ka saksakeelset lendlehte, kus esitati Brezhnevile terve rida küsimusi inimõiguste ja vabaduste piiramise,, inimeste tagakiusamise ja usklikkude jälitamise kohta.

„Teil on võti eesti kultuuri juurde"

35 noort lõpetasid eesti algkooli

Möödunud teisipäeva õhtul kogunes T. E. S. Täienduskooli õpilaspere koos vanematega viimast korda Eesti Maja suurde saali, et ametlikult lõpetada oma õppeaastat ja viimase klassi õpilased, et jätta jumalaga oma kuueaastast eesti kooli õppeaega. Noortepere ja vanemad täitsid suure saali.

Sündmus algas kooli lipu sissetoomisega, mis jäi kogu aktuse ajaks auvalvesse. Pärast lipulaulu vestles koolijuhataja H. Ründva noortele loo kulla ja kalliskivide otsijaist, kes püüdsid aardeid mis olid näha selgesti läbi vee, aga kui vesi muutus sogaseks, siis ei saadud neid kätte. Paljud läksid sinna kulla saamise mõttega, aga pettusid kui kulla saamine osutus raskeks.

Üks grupp jäi siiski edasi otsima ja kui nad olid kaua otsinud, hakkasid nende nööbid imelikult hiilgama ja muutusid kalliskivideks.

Sel muinasjutul on sama mõte nagu eesti koolil. Et midagi kätte saada, selle eest peab võitlema. Nüüd on kooliaasta möödas ja tunnete, et olete siit midagi kaasa saanud, midagi väärtuslikku, mille tõelist väärtust te ehk praegu veel ei mõistagi.

Puudutades kooliaasta arengut ta ütles, et kõik õpilased lõpetavad oma klassid. Kui mõnel on suveks veidi võlga jäänud, siis tehke see nii, et sügisel tasute oma võla klassijuhatajale ja hakkate rõõmsasti järgmises klassis õppima.

Lõpetajad on teinud oma eksamitööd suurepäraselt tõstes lõpetajate arvu 1117-le.

Pöördudes otseselt lõpetajate poole, ütles ta: „Teil on võti eesti kultuuri juurde. Tulge sügisel eesti keskkooli. Kuigi õpetajad on praegu kurvad, et nüüd lahkute, aga nad loodavad, et noored jätkavad oma õpinguid keskkoolis, siis on õpetajate rõõm veelgi suurem."

Järgnes lõpetajaile tunnistuste kätte andmine. Kooli 26. lennus lõpetasid Tracey Girolami, Susan Holmberg (kiitusega), Jon-Erwin Hopp, Krista Jürimäe, Toomas Kald (kiit.), Ingrid Kivi (kiit.), Linda Kolli, Toomas Kolli, Erik Konze (kiit.), Hillar Lainevool, Arne Lepp, Andres Lillioja, Liisa Lindström (kiit.), Tiina Lomax, Erik Luiker (kiit.), Thomas Mandra, Juta Metsala (kiit.), Oona Mällo, Mihkel Müllerbeck (kiit.), Kristiina Neps, Erika Niit (kiit.), Erik Nippak, Derek Pallandi (kiit.), Carl Pihlberg, Edward Piirsalu, Monika Pint (kiit.), Paul Poolsaar, Lisa Pormeister, Anita Rass, Robert Rass, Mark Reichmann (kiit.), Robert Sermat, Eve Teder (kiit.), Mia Tein (kiit.) ja Linda Tiido.

Lõpetajate poolt kõneles Ingrid Kivi, kes meenutas seda sooja septembrit kui ta oma ema käekõrval tuli eesti kooli avaaktusele, kus ema registreeris ta esimese klassi õpilaseks. Ta ütles, et ei tundnud end võõrana Eesti Majas, sest oli varem käinud eesti lasteaias. Selle registreerimisega algas uus tähtis ajajärk.

Noored vaatasid kooliajale vastu kui suurele seiklusele koos oma eesti sõpradega, aga selgus siiski, et tuli palju ka õppida ja tuli oma kanada sõpradele sageli ära öelda, kui need teda mängima kutsusid ja tuli seletada, et ta ei saa tulla kuna peab õppima eesti kooli jaoks.

Nüüd aga arvab ta, et oskab natuke rohkem kui nemad. Kogu aastate jooksul on ema aga nagu grammofon korranud: Kas sa oled oma koolitööd teinud? Nüüd kooli lõpul oleme enamuses uhked, et oleme eestlased kes julgevad seda ka kanada koolis tunnistada. „Täna olen jälle eesti kooli

(Järg lhk. 8)

AKADEEMILISE KODU

SÕPRUSÕHTU

reedel, 2. juunil kell 6.30 TARTU COLLEGE'is

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $30.—, poolaastas $16.— ja veerandaastas $9.—, kiripostiga aastas $48.—, poolaastas $25.50 ja veerandaastas $13.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $32.—, poolaastas $17.— ja veerandaastas $9.50. Kiripostiga USA-s: aastas $53.—, poolaastas $27.50 ja veerandaastas $15.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $62.—, poolaastas $31.50 ja veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

EKN-u valimised

Juunikuu algul toimuvad Kanadas järjekordselt eesti keskorganisatsiooni Eestlaste Kesknõukogu Kanadas uue esinduskogu koosseisu valimised. Kandidaatitena uude esinduskogusse on üles seatud 53 isikut, kellede hulgast valijaskond valib välja 45 isikut, kes moodustavad põhikirja kohaselt Kesknõukogu esinduskogu uue koosseisu.

Asja eesti ajakirjandusele antud jutuajamisel kurtis Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimees U. Petersoo, et Kanada eestlaskond on oma keskorganisatsiooni esinduskogu koosseisu valimistel viimaste aastate kestel olnud silmatorkavalt passiivne, kuna ligemale 9000-st valijast on ainult paartuhat võtnud vaevaks esitatud kandidaatide hulgast sobivad välja valida ja oma allakriipsutatud hääletussedelid ära saata. See passiivsus on veelgi silmatorkavam ja esiletungivam seetõttu, et Ühendriikide ja Rootsi eestlased on palju aktiivsemad ja suuremast kohusetruudusest kantud oma keskorganisatsioonide Eesti Rahvuskomitee ja Rootsi Eestlaste Esinduse valimistel.

Kanada eestlaskonna passiivsus ja ükskõiksus ongi peamised probleemid, mis teevad eelolevate valimiste puhul peavalu nii EKN-u juhatusele kui ka Valimiste Peakomiteele. Kui rahva osavõtt valimistest jääb kesiseks ja tagasihoidlikuks, siis kahtlemata nõrgestab see ka meie keskorganisatsiooni esinduskogu ja selle juhatuse seljatagust ning võib ühel või teisel juhul mõjuda pidurdavalt EKN-u vabadusvõitluslikule ja muule tegevusele.

Eeltooduga seoses tekib paratamatult küsimus— mis on selle eestlaskonna passiivsuse põhjuseks? Millest on see tingitud, et rahvas suhtub viimasel ajal loiult valimistesse ning ei pea vajalikuks kandidaatide hulgast oma valikut teha ja hääletamissedelit vajalikkude allakriipsutustega tagasi saata? Võiks ütelda, et põhjuseid on siin mitmesuguseid. Üheks ja kõige rohkem kuuldud ettekäändeks valimistest loobumiseks on lihtne väide, et Eestlaste Kesknõukogu Kanadas on juba pikki aastaid tegutsenud, kuid Eesti on ikka veel vabastamata. Teiseks üldtuntud väiteks on, et Kesknõukogu esinduskogu senised koosseisusd ei ole võimelised olnud endale võetud suuri ülesandeid teostama ning esinduskogu koosseis peaks olema hoopis teistsugune — haarama meie kõige paremaid päid ja targemaid ajusid.

Need vabandused tunduvad pealiskaudsel vaatlusel märki tabavaina, kuid olukorra analüüsimisel puudub neil kandev sisu ja olukorra süstemaatiliselt läbimõeldud ja analüüsitud hinnang. On õige, et Eesti ei ole veel vabastatud, kuid samal ajal ei saa mööda minna faktist, et kommunismi alt pole vabanenud ka ükski teine riik, vaid just vastupidi — üha uusi riike on painutatud kommunistliku rezhiimi alla. Kahtlemata võiks Eestlaste Kesknõukogu Kanadas meie vabadusvõitluse alal rohkem ära teha kui tema kasutuses oleksid suuremad summad ja senisest suuremal määral kvalifitseeritud isikud, kuid vaatamata sellele on ka praegustes oludes ja seniste väikeste võimaluste juures üsna palju ära tehtud. Mis puutub Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esinduskogu isikulisse koosseisu, siis ei olene selle koosseisu nõrkus või tugevus EKN-u põhikirjast ja moodustamise põhialustest vaid lihtsalt inimeste mugavusest ja passiivsusest EKN-u töö vastu. Etteheited, et nooremale generatsioonile tehakse takistusi meie keskorganisatsiooni tööst osa võtmiseks, ei pea paika, kuna igale isikule on uksed lahti EKN-u kandideerimiseks ja eriti noored on sinna teretulnud. On vaja ainult tahtmist tegutsemiseks ja oma panuse andmiseks!

Kanada on demokraatlik maa, kus parlamentlik süsteem on kõrgesti hinnatud ja rahva mentaliteediga kokku sulanud. Kui kanada rahvas hindab oma üldvalimiste abil moodustatud rahvaesindusi, siis kahtlemata peab ta lugu ja arvestab ka meie rahvusgrupi üldvalimistega moodustatud rahvaesindusega. Paljud kokkupuuted Kanada valitsuse ja parlamendiliikmetega kinnitavad seda. Sellest tulenevalt ja seda olukorda arvestades on iga eestlase kohus hääletada Eestlaste Kesknõukogu Kanadas valimistel ja aidata oma häälega kaasa uue kogu valimisele. Meil on seda kogu eesti rahva huvides vaja nüüd ja tulevikus.

K. A.

Eesti kaastundeavaldus Itaaliale

Itaalia endise peaministri Aldo Moro mõrvamise puhul terroristide poolt kuulutati Itaalias välja lein. Sel puhul oli Itaalia saatkonnas Washingtonis ja peakonsulaadis New Yorgis välja pandud sellekohane raamat, kuhu kirjutasid kaastundeavaldused oma riigi ja rahva nimel saadikud Washingtonis ja peakonsulid New Yorgis. Eesti Vabariigi ja eesti rahva nimel kirjutas kaastundeavaldusena oma nime raamatusse peakonsul Ernst Jaakson.

Nõukogude postiterror

Kolumnist Jack Anderson kirjutab, et nõukogude võimud kasutavad dissidentide ja eriti juutide vastu terrorit ka posti abil. Eelkõige katsutakse seda võimudele ebameeldivat elementi välja lülitada postiühendusest.

Hiljuti saatis üks New Yorgi juudi kogudus hulgaliselt postkaarte Moskvasse, et anda oma toetust dissident Shtsharanskile. Postkaardid olid nõukogude postiametnike poolt rebitud tükkideks, pandud siis ühte ümbrikusse ja saadetud tagasi New Yorgi kogudusele.

N. Liidu endine kindral ukraina päritoluga dissident Petro Grigorenko viibis hiljuti Torontos, kus ta pressikonverentsil kibestunult kritiseeris läänerriike ja nende järelandmisi N. Liidule. Pildil paremal Grigorenko, keskel EKN-u välispoliitilise komisjoni esimees Laas Leivat. Foto: J. Kreilis

„Läänerriikide käitumine Belgradis oli argpükslik"

N. Liidu dissidendi Petro Grigorenko pressikonverents Torontos

Ameerika Ühendriikides pagulasena elav punaarmee endine kindral ukraina päritoluga Petro Grigorenko on üks neid vene endisi dissidente, kes katsub läänemaailma äratada tema praegusest uinakust ning selgitada ja põhjendada N. Liidu agressiivseid kavatsusi läänemaailma õõnestamiseks ja kogu maailma vallutamiseks. Neid küsimusi käsitas Petro Grigorenko, kes on 15 kuud viibinud N. Liidus vanglas ja viis aastat sunniviisil vaimuhaiglas, põhjalikult ukrainlaste poolt Torontos äsja korraldatud pressikonverentsil.

Petro Grigorenko toonitas, et Ottawa peaks kanada rahvale selgitama üksikasjaliselt tõde N. Liidu kohta ning ajama kindlakäelisemat poliitikat Moskvaga suhtlemisel. Grigorenko sõnavõttu läbis silmatorkava järjekindlusega põhitoon,

mille kohaselt läänerriigid usuvad Moskvast levitatud peibutusjutte ja N. Liit kasutab lääne passiivsust kogu maailma järk-järguliseks vallutamiseks.

Petro Grigorenko tõstatas küsimuse, mis on detente ja vastas sellele, et detente annab N. Liidule lakkamatud võimalused edusammude saavutamiseks poliitilisel, diplomaatilisel ja ka sõjalisel alal. Detente poliitika kulminatsioonipunktiks oli Helsingi kokkulepe 1975. aastal kuid see kokkulepe pole andnud läänemaailmale midagi.

Grigorenko reserveeris oma raskema kriitika Belgradi konverentsile, kus Helsingi kokkulepetele allakirjutanud 35 riiki pidid revideerimisele võtma kokkulepete rakendamise idas ja läänes. Kindral kinnitas temale omase otsekohesusega, et läänerriikide käitumine Belgradis oli argpükslik. Juba enne seda kui Belgradi konverents algas ja samuti konverentsi kestvuse ajal, arreteeriti N. Liidus pooled nendest inimestest, kes nõudsid inimõiguste rakendamist Helsingi kokkulepete alusel. Belgradi konverents lõppes täielikult tulemusteta ning selle lõpukomünikees jäetakse inimõigused isegi mainimata.

Kindral kritiseeris Kanada poliitikuid, kes vaikivad sel puhul kui N. Liidus inimõiguste eest võitlejaid arreteeritakse. „Gruusias arreteeriti aastapäevad tagasi grupp inimõiguste eest võitlevaid isikuid, kuid selle kohta ei lausutud Belgradis ühtegi sõna.

Läänemaailm on järjekordselt petnud oma sõpru", ütles endine nõukogude kindral.

„Teie peate lõpetama oma rahva petmise", jatkas Grigorenko. „Lääne-Saksamaa kantsler Helmut Schmidt, Ühendriikide välisminister Cyrus Vance ja teie valitsus Ottawas peavad lõpetama oma passiivse poliitika", kinnitas pagulusse saadetud kindral. „Nad peavad loobuma oma passiivsusest, mida vabandatakse detente ettekäändel. Nad peavad lõpetama oma jutud rahu ja julgeoleku kokkulepetest ning nõudma selle asemel, et kõik need lepingud revideerimisele võetakse ja et venelased neid lepinguid austavad. Ning teie ei tohi jääda ükskõikseks selle vastu kui inimesi arreteeritakse ja kohtu alla antakse nõukogude rezhiimi kritiseerimise pärast", lõpetas Grigorenko.

Ühendriikide diviisid lennukitel Euroopasse

Uued plaanid vägede transpordiks sõja korral

BRÜSSEL — NATO kaitseministrite nõupidamisel Brüsselis kinnitati kaugeleulatuvad plaanid, millede alusel kiirendatakse Ühendriikide sõjaväeosade ja varustuse saatmist üle Atlandi kui Euroopat ähvardab hädaoht. Plaani kohaselt rajatakse Euroopas Ühendriikide sõjaväele suured varustuslaod ja tuuakse ohu korral Ühendriikidest õhu teel kohale viis diviisi — 100.000 kuni 150.000 meest.

Samal ajal saadetakse Euroopasse 60 taktikalise lennuväe eskaadrit, kes liituvad praegu Euroopas oleva umbes poole tosina samade ülesannetega lennuväe eskaadritega.

Arvatakse, et sellise suurejoonelise plaani teostamine võtab praktiliselt aega umbes kaks nädalat.

Sealjuures tuleb aga arvestada tõsiasja, et vastavate eeltööde tegemine selliseks suureks õhutranspordiks võtab aega neli kuni viis aastat.

Plaani rakendamine oleneb väga suurel määral Ühendriikide Kongressi toetusest, samuti Euroopa riikide koostööst ning omapoolse panuse andmisest.

Euroopa riikide ülesandeks jääks nende kiirelt kohale toodud väeosade vastuvõtmine ning nende rindele saatmine.

Suurejoonelise õhutranspordi peamiseks eesmärgiks on vältida sõja ajal ohtlikke mereteid, mida võivad ohustada N. Liidu allveelaevad. Arvatakse, et ettenägeliku planeerimise tulemusena ja suure transportlennukite arvu rakendamisega on võimalik ühte diviisi Ühendriikidest Euroopasse tuua juba kahe päeva kestel.

Kommentaarid

Läänemaailma massimeediumid segavad kommunismi praegu käimasoleva suure pealetungi kirjeldamisel ära paljud mõisted. Sageli tehakse seda ebateadlikult, kuid paljudel juhtudel ka sihilikult, mis on tingitud läänemaailma abitusest ja nõutusest kommunismi agressiivsusele resoluutselt vastu astumiseks.

Nii näiteks võisime Itaalia riigimehe Aldo Moro küüditamise ajal siinsetest ajalehtedest pidevat lugeda, et Punabrigaad ähvardab Aldo Moro „hukata". See hukkamise jutt kummitas ajalehtedes, televisioonis ja raadios pidevalt kuni Aldo Moro mõrvamiseni. Alles siis hakati rääkima Punabrigaadi kommunistide kuriteost selle õige nimega ja võeti hukkamise asemel tarvitusele sõna mõrvamine. Sel puhul ei tohi unustada, et sisuliselt tähendab hukkamine teatud kuritegude eest seaduslikult määratud surmanuhtlust, kuna mõrvamise all mõistame teatavasti kuritegelikku teise inimese tapmist, millise mõiste alla kuulub Moro julm ja vägivaldne surmamine.

Kuid veelgi huvitavam on lugeda läänemaailma ajakirjanduses ilmunud teateid kommunistlikust Angoolast üle piiri Zairesse tunginud ja seal metsikuid tapatalguid korraldanud jõukude kohta. Lääne ajakirjanduses nimetatakse neid sissetungijaid pidevalt „mässajateks", taotledes nähtavasti jätta muljet, et siin on tegemist sisemise ülestõusuga Zaire praeguse rezhiimi vastu. Kuid ka siin on tegemist mõistete vassimise ja segamisega, kuna mässu all tuleb mõista mõnes riigis sisemiselt toimunud ülestõusu ja võimudele vastuhakku. Zaires ei ole midagi tegemist mässuga ega sisemise ülestõusuga vaid teisest riigist toimunud puhtakujulise invasiooniga, kus sissetungiks formeeritud jõugud said oma sõjalise ja poliitilise ettevalmistuse kommunistlikus Angoolas ja kus neile anti ka N. Liidust toodud varustus. Mõningate andmete kohaselt valmistasid invasioniplaanid üksikasjaliselt ette Ida-Saksamaa kindralid, millistes väidetes võib aga palju kahelda ja tundub, et selliseid teateid on lihtsalt lanseeritud N. Liidu süütegudelt ja aktiivsuselt tähelepanu kõrvale juhtimiseks.

Kui meie võtame arvesse, et Zairesse tunginud jõugud organiseeriti pealetungiks kommunistliku rezhiimi alla painutatud Angoolas, siis on loogiline arvata, et kogu selle operatsiooni taga olid kommunistid — ükskõik siis kas Angoola, N. Liidu, Kuuba või Ida-Saksamaa kommunistlikud võimud. Seega peaksid kõik läänemaailma massmeediad toonitama, et Zairesse toimus kommunistlik invasioon. Kuid sellest põigeldakse arglikult kõrvale ja räägitakse rumalat ja lapsikut juttu mässust ja mässajatest.

Millal saabub ükskord aeg, kus läänemaailmas hakatakse sündmusi ja asju nimetama nende õigete nimedega?

*

Kui kommunistid Lõuna-Vietnamis võimu üle võtsid, siis oli neude üheks esimeseks sammuks käe välja sirutamine ja Ühendriikidest majandusliku toetuse palumine. Umbes samalaadse tehnikaga töötavad ka Afganistani uued kommunistlikud riigimehed, kes tahavad jätta muljet, et Afganistanis ei ole võimule tulnud äärmuslikud elemendid vaid päris mõistlikud mehed, kes tahavad oma rahvale head teha ja kes vajaksid selleks Ühendriikidelt ja teistelt kapitalistlikkudelt riikidelt abi ja toetust. Kogu see filosoofia käib põhimõtte järele, et meie lõhume, hävitame ja vallutame ning teie maksate pärast kõik kahjud kinni ning aitate meid võimul püsida.

Afganistani uus võimumees ja revolutsiooni nõukogu esimees Nurh Muhammed Taraki rääkis nüüd umbes samasugust juttu, kuid ta pöördus majandusliku koostöö taotlemiseks ja toetuste saamiseks läänerriikide poole. Kuid tema raadiokõne Afganistani rahvale ei olnud sugugi nii siledakoeline ja leebenäoline nagu tema pöördumine kapitalistlike läänerriikide poole. Rahvale määratud kõnes ajas Taraki puhtakujulist Moskva liini juttu, mainides, et Afganistani uus valitsus astub välja Aasia, Aafrika ja Ladina-Ameerika vabadusliikumiste (s.t. kommunistlike liikumiste) toetamiseks ning tahab riigiaparaati puhastada kontrrevolutsioonilistest antidemokraatlikest elementidest ning tühistab revolutsiooni põhimõtetele vastukäivad seadused. Uuel võimumehel olid oma tröösti vad sõnad ka vaimulikkudele, kuna ta lubas heldelt garanteerida patrioot likult (s.t. kommunistlikult) häälestatud vaimulikele „demokraatlikud vabadused".

Nii et Afganistani uue poliitika põhisuunad on selged — vaja on ainult neid, kes seda poliitikat finantseerivad ja selleks loodetakse abi läänerriikidelt. Probleem seisab ainult selles, et asjade praeguse arengusuuna kohaselt on ükskord kõik kapitalistlikud läänerriigid likvideeritud ja siis pole kommunistidel kahjuks enam ühtegi kohta kust abi nõutada.

AMI

Baltlaste suur sõber Austraalias suri

SYDNEY (VE) — Esmaspäeval, 15. mail, 1978. a. lahkus elavate kirjast Austraalia kuulsaim riigimees ja poliitik, Sir Robert Gordon Menzies.

Sir Robert, kes juba sündis diplomaadi eeldustega, valitses peaministrina Austraaliat ajal kui viimasest sai suurriik. Osavalt juhtis ta seda maad 19 aastat vabadusele ja jõukusele ning tema mõju praegustele Austraalia riigimeestele on pärandus, mis tohiks tagada Austraalia suurriigiks jäämist.

Veendunud anti-kommunistina oli Sir Robert ideeliselt kõige siiram sõber Austraalias uut kodu otsivatele Baltimaadelt põgenenud eestlastele, lätlastele ja leedulastele ning ka teistele kommunismi küüsist pääsenud eurooplastele. Tema ettenägelikkus kommunismi hävitava mõju tagajärgedesse tõstis teda peajagu kõrgemale kõigist teistest temaaegseist poliitikuist.

Sir Robert Menzies'e lahkumisega kaotasid Austraalias elavad Balti rahvusest Austraalia kodanikud mõttekaaslase ning sõbra ja Austraalia kaotas ühe oma suurematest poegadest.

Balti Nõukogu Austraalias saatis Dame Pattie Menzies'ele alljärgneva telegrammi (tõlkes):

Balti Nõukogu Austraalias avaldab Teile ja Teie perekonnale kõige siiramat kaastunnet. Balti rahvusest Austraalia kodanikud hindasid kõrgelt Sir Robert Menzies't ja leinavad sügavalt tema kaotust.

Telegramm kandis Balti Nõukogu Austraalias sekretäri Helga Lomp'i allkirja.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

3. ja 4. juunil on valvearstiks dr. T. Sarks, tel. 461-0912.

Göteborg vajab suuremat Eesti Maja

GÖTEBORG (EPL) — AS Göteborgi Eesti Maja aastakoosolekul oli mõttevahetusi ka uue Eesti Maja küsimuses. Mingit otsust selle kohta ei tehtud ja küsimuse lahendamine — kui selleks peaks soodne võimalus esile kerkima — jäi seega tuleviku probleemiks.

On selge, et praegune Eesti Maja Drottninggatanis ei täida Göteborgi eestlaskonna vajadusi. Ta on selleks liiga väike. Eriti jätavad ruumid soovida kultuuriliste ürituste seisukohalt, mistõttu korraldajad on pidanud vastavaid ruume üürima väljaspoolt. Ja nendegi poolest pole Göteborg kuigi lubav. Pealegi on enam-vähem sobivad ruumid väga kallid.

Avaramaid ruume vajavad ka pensionärid (teatavasti on Göteborgis kaks eesti pensionäride ühingut), kes on osutanud silmapaistvat aktiivsust seltskondlikus isetegevuses, millest aga ruumide kitsikuse tõttu pole kõigi osavõtt võimalik. Ruumid lubavad maksimaalselt 60 isiku kokkutulekut. Võimalust peaks aga leiduma ca 150 osavõtja jaoks. Siis oleks olukord enam-vähem normaalne.

Ilse Leetaru looming auhinnati

New Yorgis, The National Academy Galleries, 1083 5. Ave., toimus National Association of Women Artists, Inc. 89. aastanäitus, mis avati 11. mail ja kestis 28. maini. Sellel esines graafilise loominguga meie kunstnikest ka Ilse Leetaru. Tema töö „Pärast vihma" saavutas näituse žürii hinnangul I auhinna. Selle üleandmine toimus pidulikult 10. mail kell 8 õht. koos teiste auhindadega, olles kõik lisaks rahalised. Graafika alal anti välja ka 2. ja 3. auhind.

Ühingu president Elizabeth Horman Ilse Leetarule 1. auhinna saamist kirjaga teatavaks tehes, soovib temale jatkuvat edu edaspidiseks.

1. auhind, mille saavutas Ilse Leetaru, kannab nime „Hortense Ferne Memorial Prize".

VES

ESTO MUTUAL FUND, LTD.

Aktsia hind 19. mail $6.64

Walwyn, Stodgell, Cochrane Murray Ltd

145 King St. W., Room 1900
Toronto, Ont. M5H 1J8.

Telefon päeval 364-1131
õhtul 925-6812

ILMAR HEINSOO INSURANCE

Eesti Majas
958 Broadview Avenue, ruum 202,
Toronto, Ontario M4K 2R6
Telefon 461-0764

Vajame kiiresti
VÄIKEST KORTERIT
põhja-lääne linnaosas
Palume helistada õhtuti 742-7385

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Huvitav ja mitmekülgne nõupäevade kava Trentis

Noorem generatsioon eneseotsimise ja eneseleidmise radadel

Täienduseks meie lehe eelmises numbris ilmunud Trent'i nõupidamise kirjeldusele annab „Vaba Eestlase" esindaja Vally Johanson alljärgnevas üksikasjalise ja elava ülevaate kõigest sellest, mis toimus noorte kokkutulekul kolme päeva kestel. Nagu sellest ülevaatest nähtub, olid kokkutulekul toimunud üritused — loengud arutlused gruppides, laudkonnavestlused ja mitmesugused demonstratsioonid — väga huvitavad ja mitmepalgelised.

Eelmise aasta eeskujul alustati seminari hommikul dr. Roosi loodud võimlemisharjutustega, iseloomustades murdmaa suusatamises vajalikke liigutusi.

Loengud algasid Vello Hubeli tervitusega „Tere, tere, tere, tere! Miks te hiljaks jäite?"

Avasõna titles endine ELK esimees Robert Kreem, toonitades, et Trent on juhtkonna kool, kus minnakse tagasi eestluse algallikate juurde, et leida metoodilisi teid, kuidas rahva hinge tegutsema panna. Trenti tegevusest oleneb see kuhu meie rahvas välja jõuab. „Ühiskonna tööks on väljakujunenud teatud teooriad, mida ei saa ignoreerida... Ühiskonna töö on kunst, mis õpetab kuidas inimesi rakendada, et rahva hinge vormida :. Strauss sai inspiratsiooni hobuse kapjade plaginast, et luua suurim valss...

tuleb midagi käima panna, mis inimesele rahuldust pakub... on vaja oskusi, järjekindlust, enesekindlust jne...

organisatsiooni juhtidel tuleb olla sageli ebapopulaarne."

Siegfried Veidenbaum nentis, et Trent '77 jättis positiivse mulje ja sellepärast on ta tagasi. Kahetses ainult, et kohal oli rohkem lektoreid kui kuulajaid, mis selliseks siiski ei jäänud. Ta tõi ka meie aupeakonsul Ilmar Heinsoo tervitused ja soovid jätkata tõsises töös, sest „üks rahvas on ainult nii tugev, kui tugev on ta kultuuriline areng... vaja on uut renessanssi, et teiste kultuuridega edasi sammuda... see jääb uue generatsiooni tööks koos vanadega, sest minevik on tuleviku alus". Edasi kõneles ta EKK-st kui organisatsioonist — selle põhialustest ja struktuurist ning lõpuks luges ette EKK põhikirja eesmärgid.

Ajame võsusid vabas maailmas

Järgnenud Stella Kersoni ettekanne oli lühike.

Ta rõhutas, et eesti kultuuri häll on kodumaal, aga ajame võsusid vabas maailmas ja eesti kultuuri asub seal, kus on eesti kultuuri kandjad ja talendid.

Kultuuri sihiks peab olema tippude poole püüdmine. Ta suhtus kritiseerivalt dr. Ranna väiteisse artiklis „Eestluse säilitamisest ja säilumisest" (Aja Kiri nr. 6) ja muutes Ranna mõttevoolu sõna „eesti" lisamisega Ranna väidetele õhtupoolse diskussiooni vallandamise sihiga. Seda aga ei juhtunud.

Vello Sermati ettekanne „Juhtimise efektiivsusest" oli äärmiselt huvitav ja väga ajakohane ja vajalik kogu meie ühiskonnale. (Ilmub täies ulatuses edaspidi). Vahepeal oli kuulajaskond kahekordistunud ja dr. Sermati loenguga vallandus ka kuulus Trenti vaim, mis püsis kuni seminari lõpetamiseni.

Järgnes laudkonna vestlus teemal „Ürituste ja programmide ideestamine, planeerimine ja läbiviimine". Vestluses esinesid A. Raudsepp, T. Metsala, Stella Kerson ja R. Kreem. Reageeriti väga elavalt ja sõna võtsid Vello Soots, Epp Aruja, Peeter Sepp, Vello Hubel, Lembitu Ristsoo, Maret Truuvert, Walter Rand, Helle Väus, Anne Tüll ja Heli Kopti. Kahjuks oli aeg liiga piiratud ja lahtisi otsi jäi palju õhku rippuma.

Lõunalaual kõneles EKN esindajana Laas Leivat teemal „Meie juured" (Ilmub suve Sillases").

„Jazzi kujunemisest" mag. Armas Maiste esitatuna kujunes äärmiselt nauditavaks, millest võis palju õppida.

Loodame, et see õpetus ei jää Trenti raudbetooni hallide seinte vahele, vaid meie noored muusikahuvilised hakkavad seda ka rakendama.

Etnilisus on positiivne mõiste

Laine Panti esitatud diapositiivid rahvarõivaste kohta ei olnud uudsed, kuigi ikkagi väga nauditavad. Ontario valitsuse esindajana ilmus kohale eestlane Tõnu Onu ja pidas oma ettekande soravas eesti keeles. Ta ütles, et mitmekultuurilisuse sihiks on tegutseda iga rahvusgrupiga võrdsel alusel ja arendada gruppidevahelisi suhteid „Oleks aeg näidata, mida eestlastena võiksime pakkuda Kanada ühiskonnale. Etnilisus oli negatiivne mõiste — nüüd on see väga positiivne. Kuidas olla hea kanadalane olles eestlane? Eestlaste poolt peaks tulema algsamme.

Trent näiteks, oleks eeskujuks teistele etnilistele gruppidele."

Järgnenud arutlusgrupid hajusid eriruumidesse, kus käis arutlus nelja eriteemal — 1. Talendid, 2. Mitmekultuurilisus, 3. Üritused ja 4. Kunstimuuseumi loomine. Talentide grupis olid põlvkonnad tasakaalus meessoost ülekaaluga. Mitmekultuurilisus tõmbas juurde rohkem nooremaid 60—40 vahekorras meessoo kasuks. Sama skaala oli ürituste grupis. Talentide grupis kerkis esile sageli pessimistlik suund. Küsimused, kas on meie rahva kohus? Kas on mõtet? jne. domineerisid. Multikultuuri grupp leidis nii mõndagi positiivset. Kanada ühiskonnale tutvustamiseks (Eesti Ühispank, Trent). Toodi välja ka juhtumeid, kus juba mõte Kanada ühiskonnale midagi head teha, kohutab ja ehmatab.

Ürituste grupis oli palju andekaid humoriste ja päevavalgele tuli mitmesuguseid ideid ja võimalusi mida saaks tulevikus hästi rakendada.

Kunstimuuseumi asutamise vastu ei tuntud huvi.

Järgnes huvitav film Arvi Korki poolt noorte kadettide lumelaagrist. Filmijateks olid noored Alar Allas ja Tõnu Naelapea. Nende järgmine film tuleb Metsaülikoolist. Film oli igati nauditav ja seniesitatud eestlaste poolt valmistet filmidest parimate hulgas.

Rahvapillide demonstratsioonid

Pr. E. Valdsaare loengut rahvapillidest muutsid huvitavaks vahepealsed demonstratsioonid. Tutvuti järgmiste rahvapillidega: käsilokk, lokulaud, kulbipill, mollpill, põispill, kilgipill, karjapasun, kukepill, parmupill, roopill ja lehmakell. Ettekande lõpus pandi kõik pillid hüürgama ja saime kuulda ehtsast „sümfooniat".

Alles nüüd sai dr. Virkhaus omale aja esitada väga huvitava ettekande. Mõte vene ja ungari heliloojate eeskujul eesti rahvaviiside populariseerimiseks peaks leidma laiemat kõlapinda. Kõneleja huumor köitis kuulajate tähelepanu ja isegi võhik muusikas võis sellest kasu saada.

Pühapäev tõi trentlastele vihma ja uusi nägusid, kes kahekordistasid eelmise päeva osavõtjate arvu.

Dr. Walter Rand alustas pühapäevase kava tiheda loenguga teemal „Eestlus on looming". Dr. Rand on väga mitmepalgeline inimene, kelle tundmaõppimiseks on rohkem aega vaja kui seda lubab lühike seminari kestvus. Ta teadmised on väga laialdased ja eriharrastused huvitavad, sageli imestama panevad. Sama huvitavad on tema loengud. Tulvil tabavat huumorit ja teravat taipu. Ta näeb meie kultuuri püsivust ja arengut globaalse Eesti raames, kus puuduvad piirid, karistav või maksustav võim — ühesõnaga piiramata vabadus, millest peaks sündima — juba moraalse impulsina — tugev tahe olla eestlane — aktiivselt ja loovalt. Dr. Ranna filosoofia eestlusest annab kõigile küllaldaselt ruumi — igaühele tema annete, võimete ja võimaluste piires — tegutseda ja areneda — mitte kauges tulevikus, kui kodumaa vabaneb, vaid juba nüüd ja seal kus ollakse.

Dr. Ranna ettekandele järgnes väga elav sõnavõtt, mida tuli kahjuks aja puudusel katkestada.

Loengud loomisest ja loomingust

Järgmisena esines Peeter Sepp teemal „Ürgloovsus kunstides". Huvitavate jooniste abil oli Peeter Sepa ettekannet huvitav jälgida. Ta tõi paralleele bürokraatiast, kus esinevad poliitik ja rahvas, arhitekt, kunstnik, kunstiteadlane, ehitajad, ja kommunikatsioon. Sama struktuur kehtib ka eestluses, kus tuleb alati arvestada bürokraatiaga. Kvaliteet kasvab atmosfääris, kus on ressursse ja võimalusi. Vaja on oskusi kujdas luua sidet iga erineva isiku või positsiooni vahel. Ettekanne oli lühike, kuid tabav. Andis mõtte edasi kiiresti ja vähese vaevaga, kuna kuulaja sai kasutada nii oma kuulmise ja nägemise meeli, et ettekannet paremini registreerida.

Vello Hubel, kes kõigile raskustele, takistustele ja sagedastele kava muudatustele vaatamata kava koorineerijana täitis oma ülesannet laitmatult, oli sama hoolikalt oma ettekande ettevalmistanud. Tahvlitele märgitud analoogide, metafooride ja sümbolismi märkide abil seletas ta loomingu takistustest ja kuidas neist edasi saada. Uurimuskogumistega ei saa iialgi midagi loodud. Tuleb kasutada ettekujutusvõimet. Loov inimene peab katsetama.

Lõunalauakõne pidas Rootsist saabunud Hain Rebas, andes põhjaliku ülevaate sealsest olukorrast eestlaste elus.

Kõneleja oli rõõmsalt üllatatud Trentist ja soovis, et Rootsi eestlased samasuguse korraldaksid.

Muusikategelane ja lauljatar Ellen Parve-Valdsaar tunneb suurt huvi eesti rahvapillide vastu. Pildil näeme teda Trenti nõupidamise seminaris ühte sellist muusikariista demonstreerimas.

Foto: Tommy Tomson

Trenti nõupidamistel tutvustas rahvapillide klassis kandlemängu nõupäevadest osa võttev soomlanna. Foto: Tommy Tomson

Trenti laulukoor ja teater

Õhtupoolik kulus sepikodadele, kus tehti harjutusi õhtuseks etenduseks. Dr. Roman Toi moodustatud Trent'78 segakooris oli näha palju noori ja nende puhtaid hääli oli nauditav kuulata.

Ärge minge laiali! Jääge meie kooride juurde — teete sellega tohutu head kogu meie rahvale ja ka iseendile. ESTO-80 on ukse taga. Teid on vaja!

Õhtuste esinemiste raames võisime näha Marga Raudsepa õpetatud tantsu ja liikumist ning Mare Tiido ja Linda Pakri teatrietenduse proovi. Mõlemad olid ajakohases tehnikas. Torontolastel on võimalus lavastust näha eeloleval sügisel.

Lisaks tõid külakosti Vancouveri noored rahvamängu (Killamängud?) näol. Montreali tüdrukud esinesid võimlemisega ja St. Catharines'i ainuke esindaja (Eva Eichenbaum) esitas väga nauditava tantsu. Lõpuks nägime dr. Virkhausi ja Peeter Sepa lõunalaua vestlusest tekkinud idee — populisti ja elitisti vahekordade lahendamise rakendamist etenduse näol, mis laheneski dr. Ranna vahendusel sõbralikult. Ettekanded olid täis huumorit ja äärmiselt nauditavad.

Viimase päeva ajuraju

Viimane Trenti päev oli jällegi päikesepaisteline ja hommikused võimlejad võisid oma harjutusi teha jällegi rohelisel murul. Loengutega algas Peeter Sepp, andes häid näpunäiteid kust ja kuidas saada majanduslikku toetust teatud programmide läbiviimiseks. Dr. Roos kõneles tervislikust võimlemisest. Antoni Truuvert tutvustas Eesti Liit Kanadas tegevust ja liidu sidepidajat Sillast ja Stella Kerson tutvustas Eesti Kunstide Keskuse kaugeid ja kõrgeid sihte — kontserdid, näiteringid, loengud, diapositiivide kogumine, film, liikuv etenduste buss ja kahekeelne kunstiajakiri multikultuures raamis.

Vello Sermati „Koostöö psühholoogia", andis häid näiteid. Et efektiivselt juhtida, peab kõigepealt tundma õppima oma enese stiili. Oluline on „timemanagement". Aega tuleb kasutada õieti. Alati tuleb teisi ärakuulata. Koostöö peab olema südamlik. Isiklikud kontaktid sagedased ja rahuldavad. Töögrupp ei tohi olla liiga suur.

Töö tagajärjed peavad olema nähtavad ja rahuldust pakkuvad.

Organisatsiooni prestiizh ja isikliku tunnustuse saamine oma panuse eest on oluline.

Viimaseks kavas jäi nn. ajuraju. Moodustati neli gruppi — 1. Mitmekultuursus, 2. Poliitika, 3. Praktiline ja 4. Trent '79. Mitmekultuurlased Vello Hubeli juhtimisel leidsid, et sidestus peab olema ingliskeelne, eriti segaabielude tõttu. Populaarset kultuuri tuleks kord aastas jagada Soome ja teiste Balti rahvastega, et ka neilt midagi õppida. Poliitiline grupp Lembitu Ristsoo juhtimisel soovitas kutsuda järgmise aasta Trenti meie ajalehtede toimetajad õpetama ajakirjandust. „Feedback'i" eesmärgil kirjutada lehtedele ka siis, kui nad on midagi hästi teinud. Laimamise puhul kasutada advokaati. Otsida kommunikatsiooniga tegelevaid inimesi ja neid rakendada. Kujundada info pakend, kuidas parandada ajakirjandust. —

Praktiline (noored) grupp Helle Vausi juhtimisel leidis, et tähtis on saavutada enesekindlus. Vanemad ei usu noorte kogemustesse, mida nad on Kanada ühiskonnas õppinud. Noored tunnevad, et nad pole kompetentsed. Vanemad kardavad, et noori ei ole — neid on küllalt. Peaksime vaatama sellest vaatevinklist, et klaas on pooltäis, mitte pooltühi.

Trent '79 grupp Antoni Truuverti juhtimisel kavatseb anda 75% ajast arutlusgruppidele ja 25% ettekannetele. Käsitleda praktilisi probleeme kohtadel. Ajuraju kohe alguses ja säilitada samad rühmad lõpuni. Lektoriteks soovitati Maistet, Metsalat, Randa, Salot ja Sermatit ning kedagi Rootsist ESTO-80 tutvustama, ning USA-st. Moodustada laudkond ajalehtede toimetajatest. Organiseerimist alustada eeloleval sügisel. Rõhk panna keelele.

Peale vastastikuste tänusõnade lõppes Trent '78 rahvushümniga. Tagantjärgi tuleks ütelda, et väga suur oli Vancouveri, Montreali ja St. Catharines'i noorte aktiivne osavõtt igas aspektis — hea panus kaugelt tulnuilt! Ja unustamatu oli meie lektorite vaba sagimine seminaristidega, mis lõi nii armsalt koduse ja perekondliku õhkkonna.

Nägemiseni Trentis '79.

Trenti nõupidamisest osavõtjad üllikooli väljakul. Foto: Tommy Tomson

Nr. 40

UNUSTAMATA ARMAST ABIKAASAT, ISA, VENDA JA ONU

UNO MANKIN'it

sündinud 12. märtsil 1919 Loksal
surnud 25. mail 1978 Torontos

leinavad sügavas kurbuses

abikaasa VIVA
poeg TOOMAS
õde VILMA tütrega Rootsis

VARALAHKUNUD ARMAST

UNO MANKIN'it

leinavad kurbuses

VIKTOR ja MILLA PORK
VALDO ja LIIVI LOIT

ARMAST VÄIMEEST, ÕEMEEST, TÄDIMEEST JA SUGULAST

UNO MANKIN'it

leinavad

ILSE
ADO
EVI
TARMO
SUGULASED Kodu-Eestis

KAUAAEGSET SUVILANAABRIT JA HEAD SÕPRA

UNO MANKIN'it

mälestavad leinas

VALENTINE ja JULIUS KARU
AUGUST MAE perekonnaga
ANNE ja BERNARD PAJUÄÄR
HILDEGARD ja HERMAN TAMM
ENDEL VEER perekonnaga
EMILIE, ARVO ja JAAN VOOGLAID

ARMAST SUGULAST JA SÕPRA

UNO MANKIN'it

mälestavad

R. MATHIESEN abikaasaga
A. PAJOS perekonnaga

KAUAAEGSET SÕPRA

UNO MANKIN'it

mälestab

HUGO LATER perekonnaga

ARMAST SÕPRA JA HEAD RISTIISA

UNO MANKIN'it

mälestame vaikses leinas

HILSE ja ERIK RAAMAT
ristitütar KIM abikaasaga
MATI abikaasaga
REIN abikaasaga
TEDDY-PEETER

ARMAST

UNO MANKIN'it

leinavad

JULIUS ja HERTA TUULIK

KALLIST SÕPRA

UNO MANKIN'it

mälestavad leinas

VILMA WEIMAN
ANNE ja JIM WHITE
EVA ja HANS TOOMSALU
ASTA ja PAUL TOOMSALU

HEAD SÕPRA

UNO MANKIN'it

mälestab

LEO JUHANI perekonnaga

LIPNIK

UNO MANKIN'it

mälestavad

E.V. SÕJAKOOLI JA LENNUKOOLI LÕPETAJAD

UNUSTAMATA KALLIST SÕPRA

UNO MANKIN'it

mälestavad kurbuses

MARY ja EINO KRUUSAMÄGI
MAX TIMMELMANN perekonnaga

RELVAVENDA

vänrikki UNO MANKIN'it

mälestab

SOOMEPOISTE KLUBI TORONTOS

HEAD SÕPRA

UNO MANKIN'it

mälestavad leinas

HELVI ja JOHN SCKILNYK
HELMI ja AUGUST TOMBAND

VARALAHKUNUD SÕPRA

Realtor

UNO MANKIN'it

leinab

VERA LAIDER
L. S. SNELGROVE CO. LTD. REALTOR

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8802

20. MAIL LAHKUS MURTUD SÜDAMEGA KODUMAAL

HELLA JÜRGES

neiuna Juhkam

Sügavas leinas

POEG perega
ÕETÜTAR mehega
SUGULASED

ARMAST KOOLIVENDA JA SÕPRA

UNO MANKIN'it

mälestavad leinas

K. KARUKS abikaasaga
E. LINDRE perekonnaga
M. SILM abikaasaga
O. SILM abikaasaga
V. SILM perekonnaga
M. VABASALU abikaasaga

HEAD SÕPRA JA RELVAVENDA

JR 200 vänrikki

UNO MANKIN'it

mälestavad leinas

EVALD BLUMBERG
BORIS BOCKFELDT abikaasaga
EVALD MONTY HALL
ILMAR HEINSOO abikaasaga
LEMBIT JOSELIN
ANTS KERSON abikaasaga
HEINO KIVI abikaasaga
RUDOLF KUUS perekonnaga
UNO LIMIT
EDGAR MARTEN perekonnaga
EDGAR MERELAID abikaasaga
ERICH MUSSAK perekonnaga
HANNES OJA abikaasaga
OSKAR PUHM abikaasaga
HJALMAR PÄRISVÄ abikaasaga
KARL PÄRNOJA abikaasaga
PAUL RABISSON abikaasaga
ARVID RAUDOJA abikaasaga
MART REIGAM abikaasaga
ERICH RÄMMELD abikaasaga
VOLDEMAR SIIMON
ALFRED TAMM abikaasaga
HARJO TARI
ENDEL TIGANE perekonnaga
LEMBIT TIIDO abikaasaga
MAX TIMMELMANN perekonnaga
PAUL TOOMSALU abikaasaga
EVALD TRIISE
HEINO TURU abikaasaga
IGNAS TÕRMAKÜLA
ARNOLD VARIK
LEMBIT VARDJAS abikaasaga
ÜLO VASTOPÄ
JOHANNES VIHMA abikaasaga
ARVELD VOOGJÄRV perekonnaga
EVALD VOOGJÄRV perekonnaga
THEO VELLEND perekonnaga
RUDOLF VIINAMÄE
ARVED VIIRLAID abikaasaga

UNUSTAMATA ARMAST ABIKAASAT

JAAK EENMAA'd

sündinud 24. septembril 1904
surnud 28. mail 1978

mälestavad valusas leinas

ABIKAASA
ÕDE ja ÕELAPSED

OOTAMATULT LAHKUNUD KAUAAEGSET KALLLIST SÕPRA

JAAK EENMAA'd

mälestavad kurbuses

ELMAR ja ERIKA KUUSK
AUGUST ja ERIKA NOOL

KAUAAEGSET SÕPRA JA RISTIISA

ARNOLD PARGAS't

leinavad

ristipoeg ARNOLD PALL
LEIDA PALL
JOEY PALL
M. PAJU abikaasaga
H. ORAV perekonnaga

ARMAST

LEA ANN PRUULI't

sündinud Ivask

mälestavad leinas

„Mina elan ja teie peate ka elama!"
Joh. 14:15

K. OJASOO perekonnaga
A. KANN perekonnaga

Uno Mankin surnud

Torontos suri 25. mail veresoone lõhkemise tõttu kinnisvarade vahenduse ettevõtte omanik Uno Mankin. Lahkunu on sündinud 12. märtsil 1919. a. Loksal. Keskhariduse sai Tallinna poeglaste kommertsgümnaasiumis, misjärel lõpetas Eesti Sõjakooli aspirantide kursuse ja alustas õpinguid Tallinna Tehnikaülikoolis. Need õpingud katkesid ja ta liitus soomepoiste liikumisega. Sõjajärgseil aastail oli Rootsis ja asus sealt edasi Kanadasse, kus töötas alul kinnisvarade vahendajana, omades hiljem sellel alal iseseisva ettevõtte. Seltskondlikult on töötanud Soomepoiste Klubi liikmeskonnas, mõnel juhul ka juhatusliikmena.

ARMAST ONU, MEHEVENDA JA SÕPRA

ELMAR KÄGU

mälestavad leinas

EHA NELMS perek.
LUDMILLA ja ERNST LIIN
VOLDEMAR ja ELLEN SARIK

SEEDRIORU tegevliiget

ELMAR KÄGU

mälestab

SEEDRIORU juhatus

MÄLESTAN OMA HEAD JA TUBLIT KAASSÕITJAT
MINU M/Y „EDITH'IL" 1946

ELMAR KÄGU

Sündinud 1907 Tallinnas
Lahkunud 20. mail 1978

Leinab

A. SCHÖNBERG

Avaldame kaastunnet LEILI'le tema isa

ELMAR KÄGU

surma puhul

TORONTO EESTI NAISSELTSI JUHATUS

HEAD SÕPRA, „EDITH'I" REISIKAASLAST

ELMAR KÄGU

mälestavad

OSVALD METS abikaasaga
HANS METS
PAUL REINSOO

Avaldame kaastunnet LEILI'le tema

ISA

surma puhul

BILL ja VIIVE
KOIDU

OOTAMATULT LAHKUNUD KALLIST SÕPRA

JOHANNES STEINBERG'i

mälestavad leinas

ERNA ja OSKAR PAKAL

VÄGA LUGUPEETUD JA KALLIST SELTSI LIIGET

kirjanik

ALBERT KIVIKAS't

mälestab sügavas leinas

EÜS VELJESTO

SPORT

Eesti koolinoorte võidud

Aastaid 10—15—20 tagasi võis igakevadistel Suur-Toronto piirkonna koolinoorte kergejõustiku esivõistlustel leida rohkesti eesti noori esimeste hulgas. Meenuvad nimed nagu Ergas Leps, Ain Roost, Jaan Laaniste ja paljud teised, kes püstitasid mitmesuguseid (isegi Kanada noorte) rekordeid ja hiilgasid rohkete võitudega. Käesoleva sajandikümne jooksul vaibus aga Toronto eesti noorte hulgas huvi kergejõustiku vastu ning eesti poiste ja tüdrukute nimesid võitjate hulgas koolide võistlustel on võinud leida õige vähesel hulgal. Mõnel aastal on need puudunud täiesti.

Tänavu siiski on jälle mõned silma hakanud. Väljapaistvaim neist on North York'i linnaosa võistlustel Silvia Õunpuu esikoht vanemate tüdrukute klassi kettaheites tulemusega 28.60 m. See peaks olema uueks Kanada eestlaste rekordiks, kui keegi vahepeal rohkem pole saavutanud. Eelmine tippsaavutus oli 28.31 ja kuulus Tiiu Roodusele aastast 1970. Samadel võistlustel tuli esikohale nooremate tüdrukute odaviskes Heidi Laikve klassi rekordiga 26.77 m. Ning nooremate poiste klassi kettaheites osutus võidukaks Mark Toomes tulemusega 42.86 m (heidetud kergema kettaga).

Kanada ajakirjanduse spordiveergudel toodud nimede põhjal on nii mõnigi kord raske kindlaks määrata ühe või teise sportlase rahvust, pealegi kus võõrapärased nimed on sageli kirja pandud moonutatult. Kas junior-tüdrukute 800 m jooksu võitja Alison Ojala on eestlane või soomlane?

Kui viltu võib minna nime põhjal sportlase rahvust määrates, näitab vahest kõige rabavam näide ses suhtes — Keenia parim veerandmailer puhteesti nimega Julius Sang on süsimust neeger!

Eduri menukas aasta

Äsja lõppes Kanada populaarseima spordi, jäähoki 1977/78. a. hooaeg, mis kestis tavalisest veidi kauemini — maikuu lõpuni. Üks, kes võib rahuloluga tagasi vaadata möödunud hooajale, on ainuke eestlasest mängija elukutselise hoki tähtsaimas liigas NHL-is, torontolane Toomas (Tom) Edur.

Temale oli see viies aasta kaasa teha hokiprofina. Esimesed kolm aastat mängis Edur rivaalitseva WHA liigasse kuuluva Cleveland „Crusaders'i" meeskonnas. Selle likvideerumise järel siirdus ta NHL-i kuuluva Colorado „Rookies'i" koosseisu ning äsjalõppenud hooaeg tõi teda jälle kodule lähemale — Pittsburghi „Penguins'i" meeskonda.

Statistika Pittsburghi aastast näitab, et see oli Edurile senistest kõige edukam. Ta tegi hooaja 80-st mängust kaasa 78, saavutas 10 väravat ja tegi 45 väravaga lõppenud söötu (assist). 55 punkti andsid talle oma meeskonnas paremuselt viienda ja kaitsemängijate hulgas esimese koha. Väravasöötude arvult oli Edur aga kõigist oma klubikaaslasist ees. Isegi sellistel Kanada tippmängijate hulka kuuluvatel meestel nagu Peter Mahovlich ja Jean Pronovost oli neid vähem.

Väikeseks mõrudaks tilgaks jäi võibolla asjaolu, et Pittsburgh ei pääsenud sel aastal kaasa lööma Stanley Karika mängudes (playoffs). Aasta varem, kui Edur kuulus teise meeskonda, siis see „pingviinidel" õnnestus.

Kergejõustikuradadelt

Seattles peetud kergejõustikuvõistlustel jooksis Henry Rono uue maailmarekordi 3000 m takistusjooksus tulemusega 8.05,4. Kui olud selle arvestamiseks maailmarekordina on vastavad, siis kaob Rootsi nimel olev ainus maailmarekord ametlikust tagajärgede tabelist. Anders Gärderud jooksis endise rekordi 8.08,0 Montreali olümpiamängudel. Rono jooksis möödunud aastal sellel distantsil tulemusega 8.31,1. Ta õpib praegu Washington State ülikoolis.

*

ABILENE, Texas — Kanada sportlane Harold Willers heitis vasarat 55.40 ja võitis selle tulemusega National Association of Intercollegiate Athletes kergejõustiku võistlusel esikoha. H. Willers õpib Vancouveris, Simon Fraseri ülikoolis ja alustas vasaraheidetega alles käesoleval aastal.

Torontos toimus äsja Pensionäride Klubi peakoosolek, kus valiti endine juhatus peaaegu täies koosseisus tagasi. Pildil klubi juhatus. Vasakult istuvad: E. Terts, O. Kraav, F. Terts (esinaine), E. Loosberg ja H. Mägi. Tagareas: V. Saarni, E. Kumm, A. Pajur, H. Parsons, A. Tamm ja A. Edasi. Foto: J. Säägi

Killamängud said omale märgi

Tänavusuvised esmakordsed maakondlike kogude ühised suvepäevad, milliseid tunneme juba kauemat aega Killamängude nimetuse all, on nüüd saanud omale ka embleemi, mis sümboliseerib oma 11 lehviva lindiga Eesti maakondi ja tuletab meelde ka meie laulupidudel lehvinuid linte. Algupäraselt oli märk mõeldud mitmevärvilisena nagu meie rahvarõivaste seelikud, tulles aga praktiliste mõtete juurde, nagu märgi trükkimine jne., otsustati piirduda kahevärvilise trükiga ja seetõttu langes ka valik meie rahvusvärvidele: sinisele ja mustale.

Märgi on kavandanud nooremskautmaster Ain Allas, kes on avalikkusele juba tuntud kui möödunud suvise suurlaager „Kotkajärve '77" märgi kavandaja. Ain Allas on mitmekülgsete annetega noorema põlvkonna liige ja ta võttis osa ka suurlaager „Kotkajärve '77" laulu komponeerimisvõistlusest, jõudes ka sel alal üsna ligi esikohale. Ain lõpetas paar aastat tagasi Waterloo ülikooli, töötab Torontos arhitektina ja on värske abielumees.

Eesti küsimus New Yorgi televisioonis

Metromedia televisioonis (ch. 5) New Yorgis võttis tuntud kommentaator dr. Martin Abend pühapäeva õhtul kell 10.10 jälle sõna Eesti, Läti ja Leedu küsimuses.

Seistes N. Venemaa maakaardi ees mainis dr. Abend alul N. Vene ja Puna-Hiina vahel valitsevat pinevust, märkis mitte-vene rahvaste vastuolu Kremli poliitikale ja läks siis üle Balti riikide küsimuse käsitlemisele. Ta tõi andmeid venelaste juurdeasumisest Eestisse ja teistesse Balti riikidesse jne.

Laste suvelaager

Muskokas, Rousseau järve kaldal, toimub lastele 9 kuni 16 aasta vanustele, suvelaager 20.—26. augustini. Järelevaatus ja kasvatus on hea. Tegevus ülihuvitav, veesuusatamisest ratsutamiseni. Laagrimaks vaid $55 pluss $10 edasitagasi bussi transport. Lähemaks informatsiooniks helistada Toronto Eesti Adventkogudusele tel. 691-2848.

Suitsetajatele Willowdale'is

Viieõhtune kliinik-seminar korraldatakse neile isikutele, kes soovivad suitsetamist maha jätta, aga leiavad, et see ei olegi nii kerge. Nad võivad abi leida 18. kuni 22. juunini North York Branson Hospitalis (Bathurst ja Finch St. W.) õhtuti kella 7.30 kuni 9.30.

Lähemaks informatsiooniks palutakse helistada kas Branson Hospital'i tel. 633-9420 või Toronto Eesti Adventkogudusele 691-2848.

Samasugune kliinik-seminar ühes kehakaalu ja pingest vabanemise kontrolliga, toimub ka Keswick'i laagris, Port Carling'i lähedal 18. kuni 25. juunini ja teine laager 13. —20. augustini.

Üleskutse

Trenti nõupidamise jäädvustamiseks kavatsetakse koostada albuma kõigist üritustest sõnas ja pildis. Kõiki neid, kes nõupäevade sündmusi ja üritusi pildistasid, palutakse saata üks koopia kõigist oma fotodest järgmisel aadressil: Mrs. Vally Johanson. 58 Bellbury Cres., Willowdale, Ont. M2J 2J8.

● Eesti Naiselts Montrealis lõpetas oma talvise referaatõhtute sarja Rahel Olbrei loenguga balletist. Ta andis kõigepealt ajaloolise ülevaate balletikunsti arengust, erinevate balletikoolide tekkimisest klassikalise ja moodsa balleti suunas, leides siiski, et praegu on klassikalise ja moodsa balleti elemendid väga segunenud.

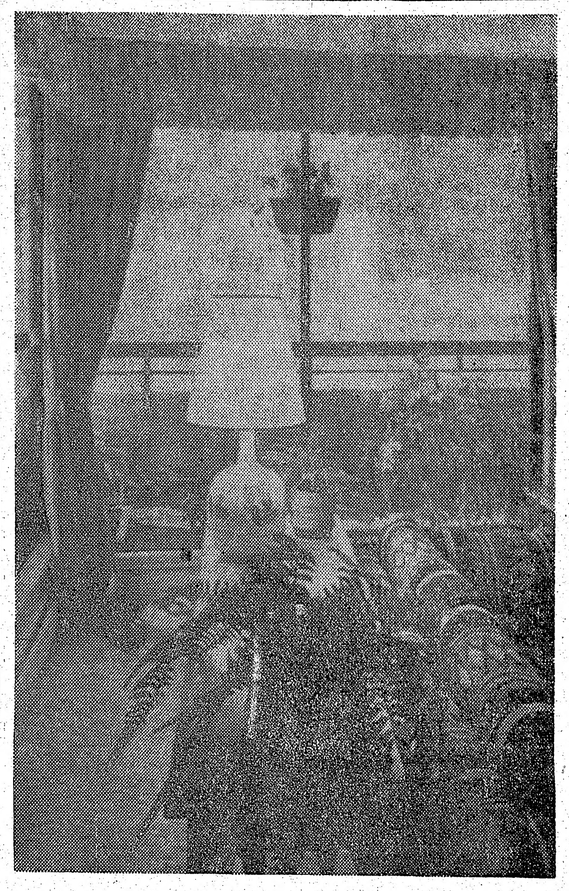

Saksa vaipade ja kardinate kaubamaja MODERN RUGS

DRAPERIISID VALMISTATAKSE KA TELLIMISE PEALE

162 OAKDALE RD. DOWNSVIEW, ONT. TELEFON 745-0507

10.

Oh seda kisa ja hädaldamist, mis kõlab haigru-kolooniast pesa varisemise puhul. Vanalinnud karjuvad, teised perekonnad aitavad omalt poolt kaasa ja pojad — paratamatult hukkumisele määratud — annavad omalt poolt lisa. Lärm kostab kaugele!

Katla-augu paisjärve koloonia on lõpu lähedal. Võibolla osutub juba tänavu kevadel maha-jäetuks. Teada-olevas läheduses ei ole piibril ühtegi paisutamis-projekti, kuhu kolonii emigreeruda võiks. Nii siis lahkuvad haigrud Kotkajärvelt ja asutavad elamise-olemise mujale. Kuidas toimub maastiku-luure uue kodu leidmiseks? Kas kolonii jääb kokku või hajub laiali? Koloniide maksimaal-suurusena annab ornitoloogiline kirjandus kuni 30 pesa — kui väike on aga miinimum? Need ja paljud teised küsimused lahendatakse linnuvaatluse, noorlindude rõngastamise ja hukkunud rõngastatud lindude registreerimisega.

Kui keegi peaks leidma hukkunud rõngastatud linnu, siis tehke teaduse huvides väike kulutus ja suur heategu: saatke rõngas mõnele registreerimist teostavale asutusele. Ma annan neist kaks:

Canadian Wildlife Federation,
1673 Carling Avenue, Ottawa,
Ontario. K2A 1C4

Long Point Bird Observatory,
P.O. Box 160, Port Rowan,
Ontario N0I 1M0

Märkige juurde, kus te hukkunud linnu leidsite, millal, ja mis oli hukkumise põhjus — kui see on teada.

Aga Katla-augu nime seletuseks olgu niipalju, et ka see on kodutehtud või õigemini kodunt kaasa toodud. Järvesilm, millest piiber kujundas paisjärve, oli ümmargune ja väike. Muinasjutu kohaselt vajus sinna raha-pada või raha-katel, mida saab kätte teatud nõidusega. Seda nõidust õpetan ma ainult noolepoistele. Kõikidele teistele olgu aga öeldud, et neid Katla-aukusid on Eestis terve hulk. Esimene, millega mina tutvusin (ja mis on selle tõttu kõige ilusam) asub Viru-Roela endise vallamaja lähedal metsa-kasvanud voorel. Ma olin väike poiss ega saanud omal ajal sealt kulda kätte.

Vahe-lugu kõrrega viinast, nimega subrovka

Nüüd annab Kanada mulle kord aastas kulda terve koormatäie. See on sügisel, kui läheneva talve külmhingus süütab leegitsema kõik metsad, kõik lehtpuud, iga viimase kui lehe. Sügismetsade värve ei oska kujutleda enne kui need on käes. Ja kui need on lõuendile, fotopaberile või diapositiivile pandud, siis on pärast raske uskuda, et kõik oli tõepoolest nii särav. Kas see ei ole liialdus? — on minult küsinud paljud sõbrad ja ma olen seda ise küsinud eneselt.

Tõepoolest — see ongi liialdus, kuid liialdanud ei ole maalija ega fotograaf. Loodus ise liialdab, värvitoreduse ja iluga.

Kui sügiskuld hakkab maha sadama, ikka koormate viisi, siis avab lähenev talv korraga lahkuva suve parfüümi-pudeli. Magus lõhn täidab metsalagendikke, tee-veeri ja nõlvakuid, nagu oleks kuskil kuivamas õitseajal niidetud ristikhein. See on maarja-hein, lõhnhein (Sweet grass — Hierochloe odorata), mis surres vallandab kõik taimesse kogunenud kumariini varud.

Maarjahein on põhja-poolkeral tuntud paljudele rahvastele. Eestlased sidusid kokku maarjaheina kimbukesed ja asetasid riidekirstu. Indiaanlased punusid maarjaheina koortest korvikesi ja karpe, mis lõhnasid magusasti. Praegugi võite osta indiaani tohutöid, mille ääred on kaunistatud maarjaheina palmikuga.

Poolakad valmistasid maarjaheinast oma kuulsat subrovka-viina. Kimp maarjaheina lehti asetatakse piirituse- või viina-pudelisse nädalaks-paariks ligunema. Siis võetakse rohud välja ja jäetakse sisse ainult üks kõrs — näitama, et tegemist on subrovkaga. Viin on kergelt rohekas, maitses on sedasama kumariini-magusat, mis lõhnaski.

*

Sügisel valdab väikesi närijaid peaaegu paanika-taoline elevus. Nad teavad, et talv tuleb. Võibolla aimavad sedagi, et mitte kõik neist ei näe järgmist kevadet. Toidu-varude enneaegne lõppemine, äpardused talve-pesaga, kohtamine näljase murdjaga — kõik need on võimalikud.

Hiired püüavad iga hinna eest tungida hoonetesse ja närivad pesa-vooderduseks kõik riide-tükid, paberi-rullid ja isegi nööri-jupid. Tassivad pesa-voodriks taimevilla ja toovad toidu-pooliseks seemneid.

Oravad ja vööt-oravad koguvad meeleheitliku agarusega toidu-varusid, esimesed puu-õõntesse, teised koobastesse. Lend-oravad söövad endid nii täis ja nii rasva, et ei suuda enam sooritada oma graatsilisi hüppeid, vaid kukuvad puust nagu märjad labakindad.

Vihm, vihm, udu ja vihm. Siis korraga kahutab maa, härmatis katab rohukõrsi. Ja siis langevad esimesed lume-räitsakad. Pugegu urgu, kes on valmis! Häda sellele, kes jäi hiljaks! Hilinemise viga ei ole enam võimalik parandada.

Mahalaadimise automaat või tuulepüss?

Vööt-orav on kõige hoolsam koguja olgu see siis kevadel või sügisel. Alati, kui toidu-kraami on rohkem kui kõht vastu võtab, topib ta selle oma mahukatesse põsetaskutesse, tõstab saba võidurõõmsalt otse püsti ja kihutab urgu. Silmapilgu jooksul on taskud ühjendatud ja ta on juba uue noosi järel. Taskute täitmine — eriti kui on tegemist peenema kraamiga: päeva-lille seemned või vili — võtab tublisti rohkem aega. Imestan aasta, imestan teise ja siis esitan tshipile küsimuse: kuidas toimub põsetaskute tühjendamine nii ruttu?

Vastuse saamiseks pean ehitama masina. Õieti on keegi selle masina ehitanud juba enne mind, kuid teiseks otstarbeks. See on Kanada klaasist piimapudel, mis nüüd on läinud piimanduse ajalukku, taandudes vahandatud pappkarbi eest. Piimapudeli kaela-auk on tehtud täpselt tühjade põsetaskutega vööt-orava mõõdu järgi.

Ma ei tarvitse teha muud, kui panna pudelisse peotäis seemneid ja asetada see küljeli suvila õuele. Varsti on vöötorav kohal, teeb mõned tiirud ümber pudeli ja veendub, et sellel on ainult üks sissepääs. Järgmiseks mõõdab ta oma peaga augu läbimõõtu ja ka see klapib. Teeb siis veel paar tiiru, veendub et õhk on puhas ja lipsab pudeli kaelast sisse.

Nüüd algab põsetaskute laadimine, kuni need on nii pungil, et isegi suu ei anna enam korralikult kinni. Siis selgub vöötorava hirmsaks pahanduseks ja minu rõõmuks, et piimapudeli konstruktor on olnud geniaalne mees: täidetud põsetaskutega vöötorav e i m a h u piimapudelist välja!

(Järgneb)

VÖÖT-ORAV — EASTER CHIPMUNK — TAMIAS STRIATUS

Pruun, valge kõhu-alusega ja tumedate seljatriipudega koop-orav. Kuulub närijate sugukonda, pikkus 24 cm, sellest saba 8 cm. Mõlemad sugupooled sama-sugused ja sama suured. Hästi arenenud põsetaskud ja erakordselt tugev varumis- ning säilitamis-instinkt.

Elab kultiveeritud- ja metsa-maastikul Põhja-Ameerika ida-osas kuni preeriani. Pärast 32-päevalist rasedust sünnitab 4—5 pimedat ja karvutut poega, keda kasvatab 3½ kuud. Sageli kaks pesakonda suve jooksul.

Toitumis-harjumuste tõttu kahjulik aia-kultuuridele ja pesitsevatele lindudele. Toit: putukad, linnumunad, noored linnud, pähklid, seened, aiataimede seemned ja viljad, lillesibulad. Iga looma individuaalne piirkond 2—3 aakrit, kuid ei respekteeri teise piirkonda. Esimesest sügiskülmast kuni märtsini talveunes.

Meeldiv, huvitav ja kergesti kodustatav loom, toitumisharjumustega treenitav.

Toronto Eesti Apostliku Õigeusu koguduses õnnistati 14. mail leeriõpilased, keda näeme koos preestrite ja koorijuhiga. Istuvad vasakult: Michele Sutt, koorijuht G. Raag, ülempreester Em. Lepik, ülempreester E. Velleso, Katrin Kreiner. Tagareas: Armand Braun, Katrin Petmanis, Elizabeth Sutt ja David Vällik. Foto: T. Säägi

„Baltic Roots"

Hart House Art Gallery, mai 10 — juuni 4, 1978

10. mail Hart House'is Eesti Kunstide Keskuse poolt organiseeritud ja rahvarohkelt avatud balti päritoluga kunstnike loomingu näitus „Baltic Roots" sisendas sellele vaatlejale sentimentaalse silmapilgu minevikku, rohkem kui 25 aastat tagasi, kui meie sõja ja vägivalla poolt rõhutud kodumaalt saabusime Kanadasse isikulist ja loomingulist vabadust otsima. Peamiselt balti päritoluga kunstnike juhtimisel organiseeriti siis „Colour and Form'i" kunstiühing, mis tänaseni on jäänud uuskanadalastest kunstnike esinemise foorumiks. „Colour and Form'i" aastanäituse asukohaks oli just sama Hart House'i galerii ja „Baltic Roots" kataloogis leian neli nime, kes tihti esinesid tolleaegseis kataloogides. Need on läti skulptor Augustus Kopmanis ja leedu meistergraafik Telesforas Valius, kes mõlemad lahkusid surma läbi 1977. aastal; edasi läti maalija Arnolds Nulitis ja allakirjutanu. Ega üldmuljeski ei ole midagi muutunud. Traditsioone säilitav ja uusi silmapiire otsiv looming külg-külje kõrval on niisuguse ajaloolise tagapõhjaga grupi eriline karakteristika.

Balti rahvaste loomingulise jõu demonstratsioonina ei ole näitus mitte eriti imponeeriv, sest tugeva ja toreda kõrval on küllalt keskpärast, mis aga teenib läbilõike ja üldmulje eesmärki. Et korraldajad on sellest teadlikud kinnitab väljendus kataloogi eessõnas: „Not everybody will like what he sees". (Mitte igaühele ei meeldi mis ta näeb).

Seletamatul põhjusel on kõikide rahvuste juurest eemale jäänud mitmed võimekad kunstnikud. Mõned, eriti noored hoolimatusest, suunamata oma juuri rahvuslikku mõttemulda, teised valehäbi pärast mitte soovides end siduda „etnilise" üritusega, selleasemel rõõmsalt sulades Kanada massi. Vaatamata ebaühtsustele on näitus ideeline ja visuaalne eksisteerimise dokument, saades oma täie tähenduse seoses AABS'i konverentsiga. Vastavalt on järgnevad tähelepanekud vähem loomingukriitilised ja rohkem suhtelised sündmuse olemusele.

Esinejate vanus, varieerudes 20—80 eluaastate vahel, kinnitab, et vanade juurte kõrval on ka uued võsud oma päritolu kuuluvust demonstreerimas. Rahvusliku säilumise seisukohalt ja AABS'i ideede tagapõhjal on see fakt iseenesest näitust õigustav ja vihjab võimalusele, et balti indentiteedi otsingul olev noor generatsioon võib järgnevatest näitustest kujundada tõelise balti loomingu jõudemonstratsiooni.

Oskusega kujundatud kataloogist teoseid ja autoreid identifitseerides leian, et Vello Hubeli hingestatud sümbolismi läbi neljadimensiooniliseks muutuv konstruktsioon „Baltic RIG" on näituse originaalseim väljapanek. Teos sümboliseerib balti rahvaste saatust, kes end Looja tuulte hoolde andes lehvivate purjedega kihutas mitmesse ilmakaarde uut juurdumise kohta otsima. Noored kunstnikud suunavad otsingud viimase dekaadi loomingu ideedesse ja materjalidesse. Näitena võiks nimetada Jaan Põldaasi värvilise XEROX'i lehti (Nr. 28), kus sametiselt hõõguv koloriit on produtseeritud mehaaniliselt, ainult koloriidi valik ja kompositsioon on loominguline moment.

Visvaldis Reinholds'i (läti) auhinna võitnud roostevabast terasest seinaskulptuur (nr. 50) näitab võimalusi mis saavutatavad jooteleegiga metallil. Pehmematerjalisi variatsioone esitavad Tiiu Põder (nr. 27) täistopitud seinaskulptuur ja Margus Lee gessokollaazh (nr. 18). Ülejäänud on variatsioonid tänapäevaseil standartidel. Loomingulise ja tehnilise lõppresultaadi otsingul jään peatuma Endel Kõksi „Dark rainbow" (nr. 11) ette. Skulptuuris on peamiselt dekoratiivselt atraktiivsed Modris Bronze lamineeritud puust „HAIKU" (nr. 36) ja Zigfrid Jursevskise pronkslinnud.

Statistiliseks informatsiooniks leiame, et 41 kunstnikku (17 läti, 14 eesti ja 10 leedu) esitavad kokku 53 kunstitööd. Uute materjalide ja tehnikate segunemise läbi saab esitatut ainult üldjooneliselt grupeerida 33 maaliks, 16 skulptuuriks ja 2 tekstiilitööks. Näituse korraldavaks organisatsiooniks on Eesti Kunstide Keskus ja tegeliku töö tegijaks Mall Puhm. Näitus on järjekordselt toonud ka akuutselt esile kunsti- ja loomingumuuseumi organiseerimise küsimuse, mis ilmselt on ühine meie kolmele rahvale. Näituse müügilaual olid ka äsja trükist ilmunud 6 Endel Kõksi maalide reproduktsioonkaarti, millede müügist saadud sissetulek läheb kunstimuuseumile tööde muretsemiseks.

Raske on uskuda, et meie hästijuurdunud rahvusgruppidel puudub majanduslik jõud oma kunstimuuseumi loomiseks — takistuseks on ennem ideoloogiline loidus ning nägemuse puudus tulevikuks. Kui see, tulevikus ajaloolise dokumendi tähtsust omav institutsioon lähemal ajal teoks ei saa, siis oleme kõige juurdumise peale vaatamata jätnud meie järelkasvule rahvusliku alusmüüri kindlustamata ning oleme säilumise lõppvõitlust kaotamas. Inimesed ja vaidlustes õhkuloobitud sõnad hajuvad. Püsima jäävad ainult loomingu resultaadid ajalooliste sündmuste tunnistajatena. Üks sellistest sündmustest on „Baltic Roots".

POLYPHONY

Ontario Multicultural History Society bülletään

1. köide, sügis ja talv, 1977

Ontario Multicultural History Society rajati 1976. aasta sügisel grupi akadeemikute, riigiametnike, arhivaaride ja raamatukoguhoidjate poolt, kes olid veendumusel, et materjalid Ontario paljude etnokultuuriliste gruppide kohta tulevad säilitada. Selle ülesande teostamiseks koordineerib ühing oma programme Ontario Arhiiviga ning kultuuri ja meelelahutuse ministeeriumi mitmekultuuri arendamise osakonnaga, jäädes aga sealjuures täiesti iseseisvaks organisatsiooniks. Ühing tegutseb kirjalike ja suusõnaliste materjalide ning fotode kogumisega kõigist provintsi etnilistest gruppidest. Kogutud materjalid paigutatakse säilitamiseks Ontario Arhiivi, kus nendega on võimalik tutvuneda isikutel, kes on huvitatud etnilisest ja immigratsiooni ajaloost.

Multicultural History Society esimene POLYPHONY väljaanne on nüüd saadaval. Bülletäänis esitatakse näiteid, milliseid materjale ühing kogub ning samuti leidub seal artikkel nende materjalide tähtsuse kohta etnokultuurilise ajaloo koostamisel. Allikate näited ulatuvad ühe armeenia päritoluga ameeriklase kirjadest kuni ühe hollandi ja ida-india ajalehele saadetud autobiograafiate ja väljalõigete kogudeni. Bülletäänis tuuakse ka väljavõtteid ühingu uurijate intervjuudest ning samuti antakse ülevaade suulise materjali kogumise kohta. Ühingu kollektsioonist esitatakse mitmesuguseid fotosid, samuti antakse kokkuvõte ühingu eriprogrammidest, kaasaarvatud nimekiri nende emigratsiooni kohta käivate materjalide kohta, mis leiduvad Zagrebis Kroaadi Instituudis. Lõpuks esitatakse näide uurimismeetodi kohta, mis on ühingus kasutamisel.

POLYPHONY't on võimalik hankida kui kirjutada: Multicultural History Society of Ontario, St. Michael College, 81 St. Mary Street, Toronto, Ontario M5S 1J4.

Eesti Tõlkefondile anti ametlik struktuur

Kolmapäeval, 24. mail toimus T. E. Ühispanga ruumis Eesti Tõlkefondi peakoosolek, millest 18 eestlast, kelledele eesti kirjanduse võõrkeeltesse tõlkimine on südamelähedane, osa võtsid. Koosoleku avas Eesti Vabariigi aupeakonsul I. Heinsoo, kes kinnitas, et tõlkefond on absoluutselt hädavajalik ja eesti rahva majanduslik kandejõud on küllalt suur, et seda kanda. Koosoleku rakendamisel valiti koosoleku juhatajaks A. Truuvert ja protokollijaks Elsa Vellner.

Oma avasõnas A. Truuvert seletas, et koosolek on kutsutud kokku, et anda Eesti Tõlkefondile ametlikku struktuuri ja laiendada liikmeskonda. Tegevusaruande osas rääkis A. Viirlaid pikemalt fondi loomise ideest, mis sai tõuke Raamatuaastal 1976, mil ta ise tegi esimese 2000-dollarilise sissemaksu. Käesoleva aasta märtsis oli Eesti Tõlkefondis 3246.96 dollarit, lisaks Raamatuaasta ülejääk 468.66 dollarit, pangprotsentidest laekunud $363.54, tehes kokku 4.079.16 dollarit.

Sellest on antud märtsis tõlkeauhind Martti Rauhalale 1000 dollari suuruses. Lubatud on $300 stipendium Mare Tiidole A. H. Tammsaare näidendite tõlkimiseks.

Lisaks seletas A. Viirlaid, et kirjandus on rahva varandus millest teistele rahvastele vahendades ise rikastutakse. Kirjandus on kultuurirahva pass. Ta kahjatses, et Oras omal ajal ei tõlkinud Marie Underi luulet, mis võinuks talle anda Nobeli laureaadi tunnustuse, kuna kurdeti, et Underit polevat olnud küllalt võõrkeeltesse tõlgitud. Ta leidis, et juba ammu pidanuks tutvustama meie luule tippe. Fondi juurde tuleks organiseerida nõukogu, kes otsiks võimekaid tõlkijaid, kes suudaksid tänapäevases keeles edasi anda meie idioomid ja mõtted. Tähtis on, et teeme õige valiku, mida ja millisesse keelde tõlkida tahame. Meil võib olla raamatuid, mis sobivad vastavale maale, millega tuleks valikut tehes arvestada. Tõlkefondi enese mure on leida majanduslikke võimalusi. Lisaks ta leidis, et inglise keelde tõlgitud teosed võiksid olla noortele heaks õppeaineks ja vahendiks. Häid tõlkijaid on kahjuks väga vähe. Selletõttu pidaski tõlkefond M. Rauhala tööd väga tähtsaks, kuna ta on siiani tõlkinud soome keelde 8 teost, olles üks meie paremaid soome keelde tõlkijaid. Temale auhinna määramine osutus võimalikuks tänu Ilme Teenele tema suure panuse eest. Lõpuks A. Viirlaid tutvustas siinse mandri kirjastuste tingimusi käsikirjade osas, mis peavad olema tehniliselt laitmatud, kuna kirjastused enam ei tee parandusi. Hea tõlkija vajab kuni kaks aastat raamatu tõlkimiseks, tänapäeval tehakse üksikuid näiteid teosest ja koostatakse sisuline kokkuvõte, siis alles kirjastus otsustab kas selle vastu on huvi.

Koosolekule esitati ajutine fondi põhikiri, mis loeti koosolijaile ette, mida korrigeerit ja täiendati, kuid mis lõplikult koostatuna on ettenähtud esitamiseks järgmisele peakoosolekule, mis peab toimuma enne oktoobrit.

Eesti tõlkefond otsustati luua globaalse ulatusega organisatsiooniks, kus igal mandril on oma osakonnad või esindajad, nagu see kujundamisel paremaks nähakse.

Fondile otsustati valida 7-liikmeline juhatus, selle kõrvale nõukogu isikuist, kes on fondile teinud erilisi teeneid või andnud toetusi. Nõukogul oleks konsulteeriv jõud. Liikmemaksuks otsustati määrata 10 dollarit aastas.

Tegevuskava ja eelarve arutlemisel soovitas U. Karuks, et tuleks läbi viia eesti ajalehtede kaudu üleskutse ülemaailmses ulatuses toetuste kogumiseks. A. Truuvert avaldas lootust riiklikule toetusele.

A. Viirlaid ütles, et esimene projekt võiks olla eesti luule antoloogia kuni tänapäevase luuleni Oxford Pressi kirjastusel.

Lõplik tegevuskava ja eelarve kooštamine jäeti juhatuse hooleks, kes selle esitab sügisesele koosolekule.

Valimistel valiti juhatusse A. Truuvert, I. Teene, E. Vellner, A. Soots, K. Soots, J. Ramjalg ja J. Järvalt. Juhatusliikmete kandidaatideks M. Laansoo, T. Kirss ja H. Haamer; revisjonikomisjoni R. Antik, A. Rammul ja E. Silm.

Nõuandvasse kogusse I. Heinsoo, A. Viirlaid, Ilme Teene, A. Truuvert ja A. Viirlaidi soovitusel dr. Ilse Lehiste ja dr. M. Puhvel, kes mõlemad on tõlkinud A. Viirlaidi teoseid inglise keelde.

Koosolekul tegi A. Truuvert ettepaneku, et Eesti Tõlkefond astuks ka Eesti Liit Kanadas liikmeks, kuid leiti, et selleks pole erilist vajadust, kuna fond tahab olla globaalne.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ANDRES OLVET, LL.B.
Advokaat-notar
Bigelow, Hendy, Shirer & Unkkivi
789 Don Mills Rd.
Tel. 429-3110
kodus 699-2395

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Toronto, Ont. M5J 2H7
Tel. 862-7115

S. BROGOWSKI, O.D.
OPTIK
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES

PAUL JUTTUS
HOGAN PONTIAC BUICK LTD
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561
PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK
G.M.C. veoautod
Pruugitud autod

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

VABA EESTLANE

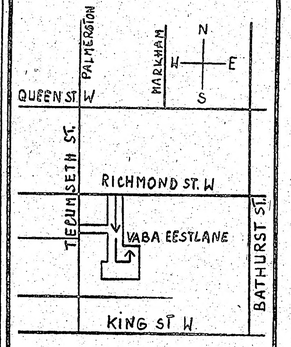

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE
VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul	$3.25
esiküljel	$3.75
tagaküljel	$3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70,
Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

Huumoris on keha igapäevase leiva vitamiinid.
Eero Hävakse

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 30. mail 1978 — Tuesday, May 30, 1978

KIRIKUD

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. Rüdmik
P. O. Box 234, Toronto 18, Ont.
Tel. 233-5390

Pühap., 4. juunil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Tunnistusi, jutlustab H. Rüdmik. Issanda surma mälestamine.

TORONTO EESTI ADVENTKOGUDUS
Christuskirches,
304 Broadview Avenue
(Eesti Maja lähedal)
691-2848

Igal laupäeval kell 9:30 hommikul HINGAMISPÄEVA KOOL. Kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Tule ja võta osa! Diskuteeri küsimusi koolis. Tel. 691-2848.

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

VÄLJASÕIDU JUMALATEENISTUS pühapäeval, 4. juunil kell 11 hommikul Jõekääru Metsakirikus. Laulab Pühapäevakooli koor Margit Viia juhatusel. Saade Inga Korjuselt. Pärast teenistust sportlikke mänge ja võistlusi.

Küüditamise MÄLESTUSTEENISTUS pühapäeval, 11. juunil kell 11 hommikul. Laulab CANTATE DOMINO ja LOOTUSE ühendatud koor Charles Kipperi juhatusel.

INGLISKEELSED jumalateenistused igal pühapäeval kell 9.30 hommikul. Teenib õp. A. H. Jalonen.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
17 Frank Cresc.
Toronto 176
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühap., 4. juunil LEERILASTE ÕNNISTAMINE kell 11.00 e.l. Solistid: Irene Loosberg ja Georg Soans.

Ingliskeelne jumalateenistus kl. 1 päeval.

Pühap., 11. juunil KÜÜDITATUTE MÄLESTUS-JUMALATEENISTUS kell 4 p.l.

KÕNETUNNID igal teisipäeval ja neljapäeval kella 6—8 õhtul kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3—3.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 4. juunil kell 10.15 homm. pühapäevakool. Kell 11 homm. JUMALATEENISTUS, Issanda surma mälestamine, segakoor. Kell 6 õ. noortekoor, noorte tunnistused.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
Tel. 461-2077
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.,
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühapäeval, 4. juunil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS ÜHES ISSANDA SURMA MÄLESTAMISEGA. Teenib jutlustaja E. Saraoja.

Sündmuste kalender

Reedel, 2. juunil kell 6.30 õ. Tartu College'is Akadeemilise Kodu Sõprusõhtu.

Laupäeval, 3. juunil kell 5 p.l. „Eesti Kodu" korterimajade õnnistamine.

Laupäeval, 10. juunil kell 6 õ. Eesti Majas Kanada Eesti Teatri Pillerkaar.

Igasugused ALUM. TÖÖD: UKSED, AKNAD j.m.
SISEMISED PUUTÖÖD
HUGO TAMME
Tel. 422-0783 — Lic. B 876

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

Kujutava kunsti STUUDIO
Joann SAARNIIT
Müügil õlimaalid
567 Roehampton Ave.
Tel. 488-5895

Korrastan
VÄIKEMOOTOREID
muruniitjad, kettsaed, lumepuhujad ja päramootorid.
Tel. 225-3983 — H. KASK

5-tollised jätkudeta vihmaveerennid
ALGAN VÄRVITOONIDES
valge, pruun, must, helebeesh, metsaroheline
Varustame ISETEGIJAID vihmaveerennidega ja sinna juurdekuuluvaga
HELISTAGE
FACTORY ON WHEELS
661-3843 661-3021

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R. R. 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühap., 4. juunil kell 3 p.l. on ülempreester E. V. Velleso 65. sünnipäeva tähistamise JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenivad ülempreestrid E. V. Velleso ja E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor hr. G. Raagi juhatusel. Jumalateenistusele järgneb ühine koosviibimine kiriku saalis.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaajaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich,
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853.
kantseleis, telefon 921-9417.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 4. juunil kell 1.30.

SURNUAIAPÜHA Mount Pleasanti kalmistul on pühapäeval, 18. juunil kell 11 hommikul.

Käsitööringi kokkutulek viimast korda enne suve on esmaspäeval, 12. juunil kell 6.30.

Kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

„Teil on võti eesti..."

(Algus lhk. 1)

aktusel tahtes naerda aga ka nutta. Oleme muutunud ja hakkame elust aru saama. Kui tahame midagi saavutada, peame selle poole ka püüdma." Lõpuks tänas avaldas kaasõpilaste poolt tänu koolijuhatajale ja õpetajaile, aga ka oma vanemaile, kes neid siia kooli toonud.

Koolijuhataja H. Ründva ütles, et see rõõmustab kõiki õpetajaid, et oleme hulga noori võitnud eesti ühiskonnale, mida kinnitati ühislauluga „Eesti lipp".

Klassijuhatajate nimel Endla Rüdmik andis lõpetajaile edasi oma parimad soovid.

Ta luges Pühakirjast katke heast karjasest, aga kells kõrval on noori heade karjastena kasvatanud ka vanemad ja kooliõpetajad. Vanemad tunnevad noorte lõpetamise puhul rõõmu, et nad eesti kooli on lõpetanud ja suudavad nüüd end eesti keeles väljendada. Ta avaldas lootust, et kõik jätkavad oma õpinguid keskkoolis, esinevad kõikjal eestlastena ja jäävad eestlasteks, nagu ärkamisajal rahvuslikult ärganud eestlased. Ta lõpetas oma sõnavõtu lühikese palvusega eriliselt mõeldes tänaseile lõpetajaile.

Nüüd pandi lilleõied õpetajaile rinda ja koolikomitee esimees H. Lupp oma lõpusõnas tõstis esile tunde, et just see kooliaasta on eriti kiiresti möödunud, kuna see on olnud töö ja tegevusrohke, sest on oldud seotud Noorte-Aastaga,

mille raames on toimunud juba mitmeid üritusi ja toimub veel eeloleval nädalalõpul noortepidu St. Catharines'is. Sellest võtavad osa keskkooli klassid ja algkooli kaks viimast klassi.

Juba mitmel aastal on Aleksander Kask annetanud iga klassi püüdlikumale eesti keelt rääkijale hõbemündi. Möödunud õppeaastal olid oma püüdlikkusega silmapaistvad Susan Nykysorchyn, Ivar Soever, Liisa Soots, Margus Kask, Sandra Kasturi, Riina Kindlam, Kristi Laansoo, Tarvo Eistrat, Peeter Sõrra, Siiri Oder, Mait Ainsaar, Liisa Vähi, Peeter Sommer, Juta Metsala, Ingrid Kivi, Tiina Lomax ja Elina Pilvet.

Samuti tegi H. Lupp teatavaks, et koolikomitee andis igale kooli lõpetajale üle Ilme Ivandi noorsoojutustuse „Pargi", kuna Eesti Abistamiskomitee omalt poolt andis raamatu igale kiitusega lõpetajale.

Ta meenutas ka T.E. Ühispanga osa, mis andis Eesti Vabariigi aastapäeva puhul igale lõpetajale hõbedase rinnamärgi.

Lisaks eelpoolnimetatuile andis S. Preem valgamaalaste ürituste ülejäägist edasi kinnise ümbriku Valgamaalt päritolevale lõpetajale Eve Tederile.

Lõpuks kutsuti õpetajad ette ja neile anti vaevatasuks roose, misjärel aktus lõppes Eesti hümniga.

Neljapäeva õhtul toimus veel Eesti Maja suures saalis algkooli lõpetajate lõpuõhtu, kus noored istusid oma vanematega koos kohvilauas. Eeskavalises osas esitas Kristiina Neps klaveripala ja Keele tänava õpilased esitasid massdeklamatsiooni. Lastevanemate poolt öeldi õpetajaile tehtud töö ja nähtud vaeva eest tänu. Hiljem meeleolutseti helilindimuusika saatel.

AABS'i konverentsile saadeti Tallinnast propagandamaterjali

Okupeeritud Eestist saadeti hiljuti koos propagandalehe „Kodumaa" välja ajast ja arust läinud propagandaväljaanne „Eesti emigrantide saatusaastad" teine osa, milles tuuakse vanu kulunud ja Tallinnas kokkuluuletatud lugusid Kanada ühiskondlikus elus aktiivselt tegutsevatest eestlastest. Tallinna propagandamehed pidasid seda broshüüri nii tähtsaks, et nad saatsid neid suuremal hulgal postipakkides äsja Torontos toimunud AABS'i peakorraldajale lätlannale Ilze Kalninsile, olles nähtavasti arvamisel, et noor läti naisakadeemik ja professor hakkab seda kollast kirjandust konverentsil eestlastele välja jagama. Eestlased vabastasid lätlanna temale pealesurutud ebameeldivast koormast ja võtsid need pakid oma korraldusesse.

Riigimehed taotlevad desarmeerimist

NEW YORK — Terve rida juhtivaid riigimehi ja riigipäid kasutas möödunud nädalal Liitunud Rahvaste Organisatsiooni koosolekutesaali kõnetooli oma desarmeerimise ettepanekute esitamiseks. N. Liidu välisminister Andrei Gromõko kasutas jällegi juhust, et kujutada neutronipommi maailma kõige hirmsama ja koletuslikuma relvana. Gromõko ütles, et kui Ühendriigid neutronipommi produtseerima ei hakka, siis loobub ka N. Liit selle valmistamisest. Kanada peaminister Trudeau esitas oma neljapunktilise ettepaneku samm-sammulisteks desarmeerimiseks, kus muuseas tehti ka ettepanek tuumarelvade katsete keelustamiseks. Trudeau kiitis ka president Carteri otsust neutronpommi produtseerimise edasi lükkamiseks ja avaldas lootust, et N. Liit sellele sammule positiivselt reageerib.

Olaf Tammark kõnelejaks küüditamise mälestusteenistusel

Külaliskõnelejaks tänavusel küüditamiste mälestusaktusel on Olaf Tammark Chicagost, kes on okupeeritud Eestis olnud metsavend ja hulk aastaid viibinud Vene vangilaagreis. Küüditamiste mälestusteenistus ja kontsert-aktus peetakse Balti Liidu korraldusel teisipäeval, 13. juunil kell 8 õ. St. Paul's katedraalis 227 Bloor St. East. Piiskoplikul jumalateenistusel teenivad EELK piiskop Karl Raudsepp, läti peapiiskop Arnolds Lusis ja leedu piiskop Vincent Brizgys Chicagost.

Mälestusteenistuse kontsertosas esinevad Toronto Eesti Meeskoor Harry Toi juhatusel, läti meeskoor ja leedu noortekoor. Orelil esineb Jaak Kivik.

Kuna Balti Liidu juhtimine on käesoleval aastal eestlaste käes, EKN abiesimehe Laas Leivati Balti Liidu esimeheks olles, lasub küüditamiste mälestusaktuse korraldamine eestlastel, ja korraldajad loodavad eestlaste arvukat osavõttu küüditamiste mälestamisest ja balti rahvaste ühisest protestiavaldusest küüditamiste vägivallaakti vastu.

TEADAANNE PENSIONÄRIDELE

Eesti Pensionäride Klubi Torontos korraldab väljasõidu teisipäeval, 20. juunil Midlandi, umbes 100 miili kaugusel Torontost. Ärasõit Eesti Maja juurest kell 9 homm. Liikmetel: $2.00, külalistel: $3.00. — Registreerimine:

Pr. H. Parsons tel. 463-0009, esmasp. 12. juunil kella 7—9 õhtul

Hr. V. Saarni tel. 429-6994, teisip. 13. juunil kella 7—9 õhtul

Hr. A. Edasi tel. 266-8694, kolmap. 14. juunil kella 7—9 õhtul

Ilma veeta töötav „MULLBÄNK" suvilate KAIMLA

1. ÕHUTORUKATE, kus on tihe võrk putukate tõrjeks.
3. VENTILAATOR, mis aitab hapendada jäätehunnikat, samuti hajutab haisu ja kaotab vedeliku.
4. JAGAJA, millega jäte juhitakse kompostiruumi.
5. MULLAKORD soojenduselemendi peal sisaldab protsessi alustamiseks sobivaid mikroorganisme. Need on eriti visa hingega ega pole karta ohtu, et need sureksid.

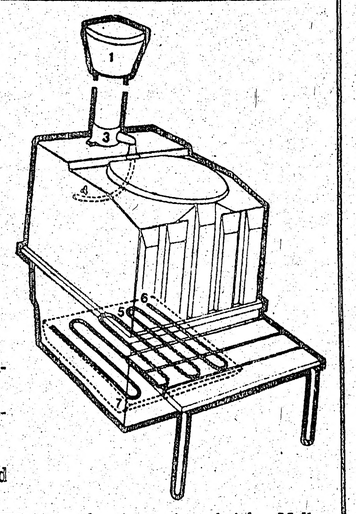

6. SOOJENDUSELEMENDI sees olev termostaat hoiab „Mullbänki" soojuse mikroorganismidele sobivana. Termostaati saab hõlpsasti reguleerida näit. korrashoiu tarbeks väljaspoolse kontaktikarbi kaudu.
7. Mullastunud jäätke KOGUMISKARP.

„Mullbänk" tuuakse kätte 60x80x45 cm (24"x32"x21") suurustes kastides. Raskus on 40 kg (100 n.).
Vajalik põrandapind 61x135 cm (24"x53")
„Mullbänki" saadaval: THE FINNISH PLACE, 5463 Yonge St.
ROOTSIS VALMISTATUD

CANADIAN INVENTOR LIMITED
P.O. Box 541
Don Mills, Ontario
M3C 2T6
Tel.: (416) 447-6941

THE FINNISH PLACE
5463 Yonge St., Willowdale, Ont. M2N 5S1
(Finch'i lähedal)
Telefon 222-7575
SUUR VALIK KINKEESEMEID: mitmesugust soome klaasi, laudlinu, saunatarbeid
EHTEASJU ja palju muud
SOBIVAID LEERI-, PULMA- ja muude tähtpäevade kinke
Skandinaavia delikatessid, soome pagarisaadused
Avatud: esmasp., teisip., kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9—4. Pärast 23. maid esmaspäeviti suletud

KOHO TRAVEL klientidele!
Soovitame teile väga soodsa „Charter"-lennu
TORONTO — HELSINGI — TORONTO
Väljub Torontost 2. aug. 78 — Tagasi Torontos 23. aug. 78
HIND $435.-
Tasuta rannakott, tasuta transport meie kontorist lennuväljale ainult selleks lennuks
Kõikides reisiga seosesolevateks küsimusteks
KOHO TRAVEL
191 Eglinton Ave. E, Toronto (416) 485-9437
Avatud teisip. ja neljap. kella 8 õ.

EDWIN K. KARVONEN
B.A., C.A.
CHARTERED ACCOUNTANT
UUS AADRESS: 4900 Sheppard Ave. E. (idapool McCowan'it)
Scarboro, Ont. M1S 4A7 — Tel. 293-7513

Nüüd on sobiv aeg saata suveks karusnahksed esemed külmutushoiuruumi
Paras aeg parandusteks, ümbertegemisteks ja puhastusteks enne sügishooaega
Tasuta viimine ja toomine!
UUS TÖÖKODA — 5463 A Yonge St.
The Finnish Place peal
THE FURRIER
OLLI NIEMINEN
Tel. 224-2068
Kodus 881-0189